PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HANKOVCE NA OBDOBIE 2015 – 2023

Názov:	**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015 - 2023**
Územné vymedzenie :	**Prešovský kraj, okres Humenné, obec Hankovce**
Dátum schválenia PHSR:	
Obdobie platnosti:	**2015 - 2023**
Verzia	**1.0**

1 ÚVOD 5
1.1 Obsah dokumentu 5
1.2 Súlad s východiskovými koncepčnými dokumentmi 7
2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI 10
2.1 História obce 10
2.2 Geografická poloha 11
2.3 Prírodné pomery a klíma 11
2.4 Krajinná štruktúra 15
3 ANALYTICKÁ ČASŤ 16
3.1 Analýza vnútorného prostredia 16
3.1.1 Demografia 16
3.1.2 Bývanie 20
3.1.3 Trh práce a nezamestnanosť 20
3.1.4 Občianska a technická vybavenosť 23
3.1.4.1 Občianska vybavenosť 23
3.1.4.1.1 Vzdelávanie 23
3.1.4.1.2 Šport, športové zariadenia a turizmus 24
3.1.4.1.3 Zdravotníctvo 24
3.1.4.1.4 Sociálne služby 24
3.1.4.1.5 Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky 24
3.1.4.2 Technická infraštruktúra 25
3.1.4.2.1 Cestná sieť a dopravné systémy 25
3.1.4.2.2 Vodné hospodárstvo 25
3.1.4.2.3 Energetické hospodárstvo 26
3.1.4.2.4 Telekomunikácie 26
3.1.4.2.5 Odpadové hospodárstvo 26
3.1.4.3 Štandardy minimálnej vybavenosti obce 27
3.1.4.4 Vyhodnotenie dotazníka 28
3.2 Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza 31
3.3 Analýza vonkajšieho prostredia 34
3.3.1 Vonkajšie faktory rozvoja územia, vplyv vonkajšieho prostredia na rozvoj územia, STEEP analýza 34
3.4 Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení: 35
4 STRATEGICKÁ ČASŤ 39

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ 40
5.1 Špecifikácia a popis opatrení 42
5.2 Projektové zámery 47
5.3 Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami 48
5.4 Merateľné ukazovatele 53
6 REALIZAČNÁ ČASŤ 54
6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie 54
6.2 Komunikačná stratégia a koordinácia 54
6.3 Systém monitorovania a hodnotenia 55
6.4 Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2) 55
7 FINANČNÁ ČASŤ 57
7.1 Finančný plán 58
8 ZÁVER 60
9 POUŽITÉ ZDROJE 62
10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK 63

Tabuľka 1. Harmonogram spracovania 6
Tabuľka 2. Proces spracovania 6
Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov 9
Tabuľka 4.Základná charakteristika obce (k 31.12.2015) 10
Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch 15
Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia 16
Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2015) 17
Tabuľka 8. Porovnanie vekovej štruktúry v % (obec, okres, kraj, republika) rok 2015 18
Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce 18
Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania 19
Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy 20
Tabuľka 13. Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti 21
Tabuľka 14. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Humenné 21
Tabuľka 15. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Humenné 21
Tabuľka 16. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci 22
Tabuľka 17. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity 22
Tabuľka 18. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odvetvia ekonomickej činnosti rok 2011 22
Tabuľka 20. Postavenie obyvateľov v zamestnaní 23
Tabuľka 21.Vybavenosť obce 27

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2015 17
Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2015) 17
Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce 18
Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov 18
Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania 19
Graf 6. Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (Okres Humenné, PSK, SR) 21

Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja 11
Obrázok 3. Mapa geomorfologických jednotiek (Atlas krajiny SR, 2002) 12
Obrázok 4. Mapa pôdnych typov v okrese (Atlas krajiny SR, 2002) 12
Obrázok 5. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR,2002) 13
Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi 14

1 ÚVOD

1.1 Obsah dokumentu

Obec Hankovce vypracovala strednodobý strategický dokument s názvom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hankovce na obdobie 2015 - 2023 (ďalej len PHSR) v súlade so zákonom NR SR č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja obce. Tento dokument na základe spracovania aktuálnych a relevantných štatistických údajov, ako aj verifikovaných údajov, výstupov z analytickej časti, SWOT analýzy a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení, definuje rozvojovú stratégiu rozvoja obce.

Stratégia, vrátane cieľov a priorít, je stanovená s ohľadom na existujúce endogénne a exogénne zdroje a prihliada na reálne možnosti čo najefektívnejšieho využitia a zhodnotenia týchto zdrojov s cieľom rozvoja a rastu konkurencieschopnosti hospodárstva, jedného z predpokladov dosiahnutia vyššej kvality života obyvateľov.

Obsah PHSR je definovaný nasledovne:

Analytická časť poskytuje databázu základných informácií, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie. Identifikuje potreby, ktoré sú potrebami a zároveň predpokladmi a príležitosťami pre budúci rozvoj obce, ale poukazuje aj na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie. Analytická časť naznačuje potenciál vo využívaní endogénnych a exogénnych zdrojov, ich limitov a rozvoja, analytická časť zároveň definuje podmienky udržateľného rozvoja obce.

Strategická časť popisuje stratégiu rozvoja obce pričom zohľadňuje vnútorné špecifiká, špecifiká blízkeho okolia a stanovuje víziu, prioritné oblasti, globálne a špecifické ciele. Stanovené ciele generujúce rozvoj budú dosahované pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky, a to v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia obce.

Programová časť obsahuje v rámci jednotlivých prioritných oblastí a stanovených cieľov zoznam a popis opatrení a aktivít nevyhnutných na zabezpečenie realizácie PHSR. Obsahuje zároveň návrh predpokladaných projektových zámerov a súbor merateľných ukazovateľov, v niektorých podkapitolách uvádza konkrétne výstupy, výsledky a očakávaný dopad.

Realizačná časť poskytuje popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie a koordinácie počas implementácie dokumentu, systém monitorovania a hodnotenia, vypracovanie akčného plánu pre vybrané aktivity s udaním vecnej

a časovej realizácie a s udaním predpokladaných zdrojov financovania. Spracovateľ dokumentu kvôli lepšej prehľadnosti spracoval jednotlivé skupiny údajov do formátu tabuliek

Finančná časť obsahuje plánované finančné alokácie na jednotlivé opatrenia transformované do aktivít, termín ich realizácie a predpokladané zdroje financovania jednotlivých aktivít v rámci implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hankovce na obdobie 2015 - 2023.

PHSR obce je otvorený strategický dokument, ktorého príprava a spracovanie prebiehalo v rokoch 2015 a 2016. implementácia strategického dokumentu je naplánovaná na obdobie 2016 – 2023.

Tabuľka 1. Harmonogram spracovania

	2015			**2016**		
Termín	VI	VII-IX	X-XII	I.	II.	III.-VI
Prípravná fáza						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Finalizácia, schvaľovanie, SEA						

Tabuľka 2. Proces spracovania

Zapojenie aktérov regionálneho rozvoja	- externou spoločnosťou - v spolupráci: o s externými odborníkmi o s starostkou obce o so zamestnancami obce - konzultovaný: o s poslancami OZ - možnosť pripomienkovania: o dotknutými subjektmi o verejnosťou
Zapojenie verejnosti	- prostredníctvom online dotazníkového prieskumu na webovej stránke obce, - možnosťou konzultácií na OÚ - možnosťou konzultácií s externou spoločnosťou/ externými odborníkmi
Zohľadnenie názorov verejnosti	- zapracovanie výstupov z dotazníkového prieskumu do pripravovaného dokumentu
Publicita	- informácie zverejňované na webovej stránke - informácie zverejňované na úradnej tabuli

	- informácie poskytované na zasadnutiach komisií OZ
Financovanie spracovania	- z rozpočtu obce

1.2 Súlad s východiskovými koncepčnými dokumentmi

Obce Hankovce plánuje prostredníctvom intervencií definovaných v tomto dokumente do vymedzeného územia v období rokov 2015 – 2023 komplementárne nadviazať na ďalšie koncepcie, plány, stratégie a programy, ktoré zameraním svojich intervencií môžu prispieť k dosahovaniu stanovených cieľov. Výsledkom procesu implementácie dokumentu bude rast konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky, jeho dopadom bude zvyšovanie kvality života obyvateľov obce a pridanou hodnotou bude vygenerovanie synergického efektu.

Východiskovým dokumentom na národnej úrovni, o ktorý sa PHSR obce opiera, s rešpektovaním jeho vízie a strategického cieľa, je Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Na regionálnej úrovni sú to strategické dokumenty PSK a na miestnej úrovni dokumenty schválené obecným zastupiteľstvom. Dôležitú úlohu zohráva aj dokument regionálneho významu stratégia CLLD, pripravená na úrovni Miestnej akčnej skupiny.
Svojím tematickým zameraním bude PHSR v nadväznosti a doplnkovosti s nasledujúcimi aktuálnymi / pripravovanými dokumentmi:

miestna úroveň:

- Stratégia CLLD
- Lokálna stratégia komplexného prístupu

Úroveň PSK

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2008-2015, sprac. 2008, aktualizovaná verzia sprac. 2010
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok 2011
- Program rozvoja vidieka PSK, 2015
- Rozvojová stratégia PSK pre cestovný ruch, 2009
- Stratégia PSK pre podporu a rozvoj podnikania, 2009
- Analytická štúdia efektívnosti pri využívaní energií v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, rozpracované 2015
- Program energetického manažmentu PSK, rozpracované 2015
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK, Prešov, 2014

- Generel dopravnej infraštruktúry, rozpracované 2015
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok sprac. 2011
- Koncepcia rozvoja informačného systému PSK, 2009
- Stratégia rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK, rozpracované 2015
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na území PSK na obdobie 2013 – 2015
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh, 2015

<u>národná úroveň</u>

- Partnerská dohoda SR 2014-2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015
- Operačné programy SR financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007 – 2013
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015
- Národný strategický plán rybného hospodárstva SR 2007 - 2013
- Operačné programy SR na programové obdobie 2007 – 2013
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- Zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015
- Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov

nadnárodná úroveň

- Stratégia Európa 2020
- Programy medziregionálnej spolupráce INTERREG - Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2014-2020

Prostredníctvom výziev v rámci jednotlivých operačných programov budú môcť žiadatelia/prijímatelia získať nenávratný finančný príspevok na realizáciu aktivít v oblastiach stanovených v súlade s cieľmi Slovenskej republiky rešpektujúcich ciele EÚ.

Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov

Operačný program	Riadiaci orgán
Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR
Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR
Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR
Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR
Rozvoj vidieka	MPaRV SR
Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVaŠ SR
Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR
Technická pomoc (TP)	ÚV SR
Európska územná spolupráca: Program cezhraničnej spolupráce: Poľsko – Slovenská spolupráca ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020 Program nadnárodnej spolupráce Stratégia Európa ETC Dunaj Programy medziregionálnej spolupráce INTERREG ESPON URBACT	 MPaRV SR ÚV SR MH SR MDVRR SR MDVRR SR

2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI

Tabuľka 4.Základná charakteristika obce (k 31.12.2015)

Kód obce	*520195*
Názov okresu	*Humenné*
Názov kraja	*Prešovský samosprávny kraj PSK*
Štatút obce	*obce*
PSČ	*067 12*
Telefónne smerové číslo	*+421 57*
Prvá písomná zmienka o obce (rok)	*1317*
Celková výmera územia obce [ha]	*854,69*
Počet obyvateľov	*532*
Hustota obyvateľstva na km^2	*62,24*

2.1 História obce

História obce v období praveku a včasnom stredoveku nie je doposiaľ doložená. Predpokladá sa, že v 13. storočí bola obec Hankovce založená neznámym zemanom, či šľachticom, zrejme nemeckého pôvodu. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1317, v súvislosti s kráľovským darom. Hankovce boli darované šľachticovi Filipovi Drugethovi. Rodu Drugethovcov patrili Hankovce nepretržite až do konca 17. storočia. Po vymretí Drugetovcov v roku 1684 došlo k rozdeleniu majetku humenského panstva. Hankovce pripadli rodu Csákyovcov. V roku 1835 získal tieto majetky Karol III. Andrássy sobášom s Etelkou Szapáry. V stredoveku sa pri Hankovciach nachádzala dedina Papovce, ktorá v 17. storočí zanikla. Na prelome 16. a 17. storočia mala obec Hankovce richtára a žilo tu poddanské obyvateľstvo. Hankovce patrili k stredne veľkým slovenským dedinám na humenskom panstve. V 18. storočí sa obyvateľstvo živilo hlavne poľnohospodárstvom a furmančením. V 18. storočí sa vytvorili základy súčasnej náboženskej a národnostnej štruktúry dediny. Matej Bel vo svojom latinskom rukopise o Zemplínskej stolici (z druhej tretiny 18. storočia) uvádza Hankovce ako slovenskú katolícku obec patriacu grófovi Františkovi Csákymu. V poslednej tretine 19. storočia patrili Hankovce, v rámci humenského okresu, do obvodu rozsiahleho notárskeho úradu so sídlom vo Vyšnej Radvani (dnes miestna časť Radvane nad Laborcom). Začiatkom 20. storočia vznikol nový notariál so sídlom v Koškovciach a do jeho obvodu bola začlenená i súčasná obec Hankovce V rokoch 1918 -1939 dedina patrila do Československej republiky a v rokoch 1939 - 1944 do vojenskej Slovenskej republiky. Dňa 26. novembra 1944 bola obec oslobodená sovietskou Červenou armádou. Po roku 1945 sa začalo obdobie opráv starých a budovania nových domov, či ciest, upravované boli verejné priestranstvá, postupne sa

zlepšovali služby obyvateľstvu, rástla životná úroveň. Dynamický rozvoj obce sa nezastavil ani po spoločensko-politických zmenách, ktoré odštartovala „nežná revolúcia“ v novembri 1989. (zdroj: www.hankovce.estranky.sk)

2.2 Geografická poloha

Obec Hankovce je jednou zo 60-tich obcí (a jedného so štatútom mesta) okresu Humenné. Nachádza sa v centrálnej časti okresu, v doline v rieky Laborec (južná časť Nízkych Beskýd). Z hľadiska územnosprávneho delenia okres patrí do územia Prešovského samosprávneho kraja. Najbližším mestom vzdialeným 12,5 km južne je okresné mesto Humenné. Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 182m.

Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja

Katastrálne územie obce priamo susedí s katastrálnymi územiami desiatich obcí:

a) na západe obce: Vyšné Ladičkovce, Nižné Ladičkovce
b) na juhu obec: Ľubiša
c) na východe obec: Dedačov
d) na severe obec: Koškovce

2.3 Prírodné pomery a klíma

GEOMORFOLÓGIA

Okres Humenné patrí do provincie Východných Karpát, subprovincie Vonkajších Východných Karpát, oblasti Nízkych Beskýd, Laboreckej vrchoviny a Ondavskej vrchoviny Beskydského predhoria. Juhovýchodnú časť radíme do subprovincie Vnútorných Východných Karpát, Vihorlatsko – gutinskej oblasti – Vihorlatské vrchy.

Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek (Atlas krajiny SR, 2002)

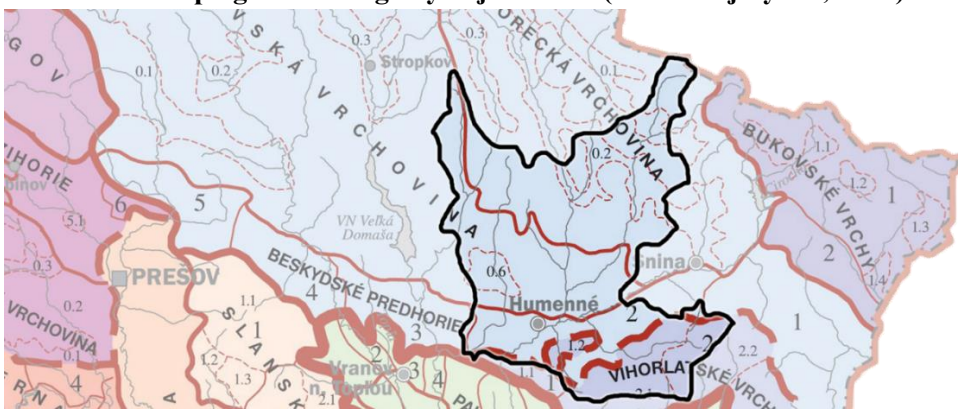

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Kataster obce z hľadiska geomorfologického členenia radíme do Laboreckej vrchoviny.

PÔDA

Najviac zastúpeným druhom pôdy v okrese sú kambizeme (modálne a kultizemné nasýtené, pseudoglejové nasýtené, modálne kyslé, pseudoglejové kyslé). Na území okresu sú zastúpené taktiež andozeme, fluvizeme, pseudogleje, pararendziny i rendziny.

Obrázok 3. Mapa pôdnych typov v okrese (Atlas krajiny SR, 2002)

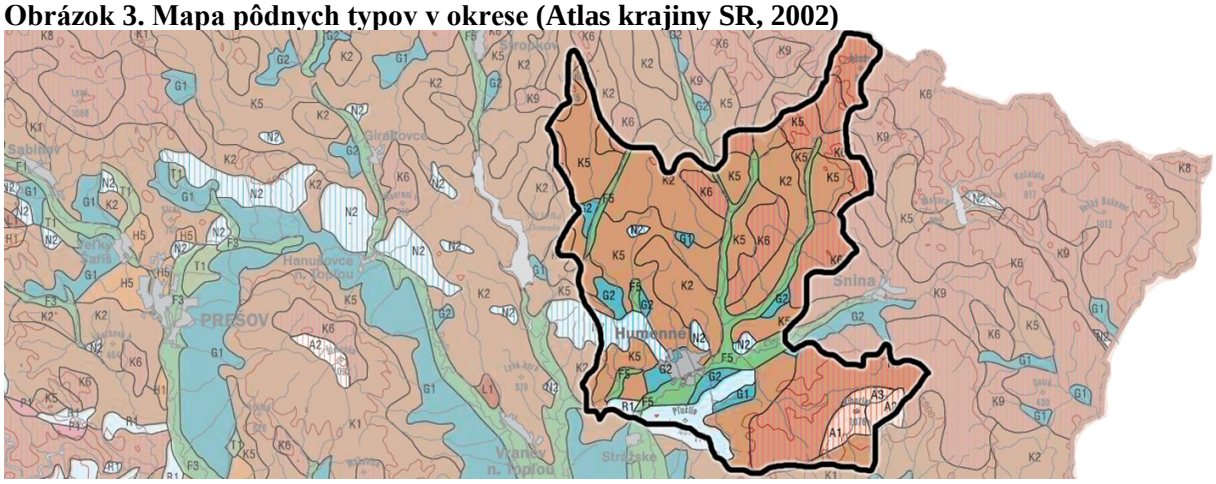

A1	***andozeme modálne nasýtené, kambizeme andozemné a kambizeme modálne nasýtené***	**K5**	***kambizeme pseudoglejové nasýtené***
A2	***andozeme modálne kyslé, kambizeme andozemné a kambizeme modálne kyslé,***	**K6**	***kambizeme modálne kyslé***
A3	***andozeme rankrové***	**K9**	***kambizeme pseudoglejové kyslé***
F5	***fluvizeme glejové***	**N2**	***pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové***
G1	***pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé***	**R1**	***rendziny a kambizeme rendzinové***
G2	***pseudogleje nasýtené***	**R2**	***rendziny modálne, kultizemné, litozemné a rubifikované***
K2	***kambizeme modálne a kultizemné nasýtené***		

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Na území obce je zaznamenaný výskyt prevažne fluvizeme, a kambizeme.

VODSTVO

Povrchové vody

Najväčšou riekou okresu Humenné je rieka Laborec. Jej zdroj sa nachádza v Nízkych Beskydách v katastrálnom území obce Čertižné (okres Medzilaborce) v nadmorskej výške 682 m n.m. Laborec je so svojou dĺžkou 135,5km v poradí desiata najdlhšia rieka na Slovensku. Tok rieky preteká okresmi Medzilaborce, Humenné, Michalovce a vo veľmi krátkom úseku aj okresom Trebišov, v ktorom zároveň ústi do rieky Latorice. Laborec má viacero pravostranných a ľavostranných prítokov (Udava, Výrava, Cirocha a iné). Povodie rieky má veľkosť 4522,5 km^2.

Významnými riekami okresu je Cirocha, ktorá preteká okresom Snina a okresom Humenné (v jeho južnej časti) a Udava, ktorá je ľavostranným prítokom rieky Laborec.

Katastrálnym územím obce preteká rieka Laborec, potok Krosná, Dedačovský potok ale aj ďalšie bezmenné toky.

KLIMATICKÉ POMERY

Územie okresu Humenné patrí do viacerých klimatických okrskov (teplého, mierne teplých a mierne chladného). V rámci okresu prevláda teplý, mierne vlhký okrsok s chladnou zimou (priemerne 50 a viac letných dní za rok) nachádzajúci sa prevažne v centrálnej časti okresu.

Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR,2002)

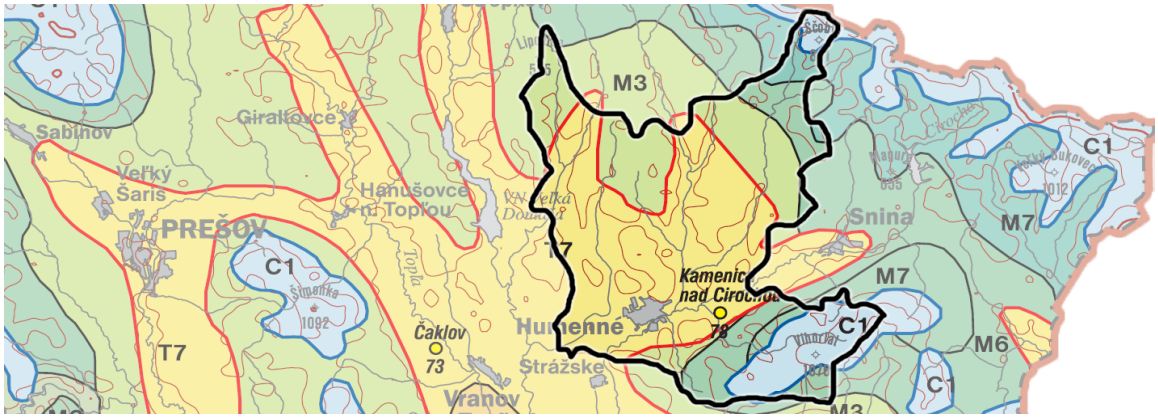

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

T7- teplý, mierne vlhký s chladnou zimou, **M3**- mierne teplý, mierne vlhký, pohorkatinový až vrchovinový (okolo 500 m n.m.), **M6**- mierne teplý, vlhký, vrchovinový (prevažne nad 500 m n.m.) **M7**- mierne teplý, veľmi vlhký vrchovinový (prevažne nad 500 m n.m.), **C1**- mierne chladný

Katastrálne územie obce patrí do klimatického okrsku T7- T7- teplý, mierne vlhký s chladnou zimou

Ochrana prírody

V okrese sa nachádzajú chránené krajinné oblasti, územia európskeho významu, prírodné rezervácie, národné prírodné rezervácie ale aj chránené vtáčie územie.

CHVU Laborecká vrchovina

Prírodné bohatstvo CHVÚ Laborecká vrchovina je mimoriadne cenné z hľadiska zachovalosti lesných porastov, ktoré tvoria takmer polovicu rozlohy územia. Impozantná je predovšetkým pralesovitá štruktúra s pôvodným zložením lesných spoločenstiev. Významné sú zachovalé porasty mohutných starých bukov a zmiešané porasty buka s dnes už vzácnou jedľou bielou, javorom horským, brestom horským, či jaseňom štíhlym. Staré lesné porasty, bohaté na množstvo bútľavých stromov, či dutín vytesaných ďatľami, sú domovom dnes už vzácnych druhov dravcov a sov. Významnú časť územia (cca 30%) tvorí aj mozaikovitá poľnohospodárska krajina spolu s lúkami a pasienkami, ktoré poskytujú vhodne biotopy pre ďalšie chránené druhy vtákov. Práve pre tieto prírodné hodnoty bola Laborecká vrchovina zahrnutá medzi 38 chránených vtáčích území.

Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi

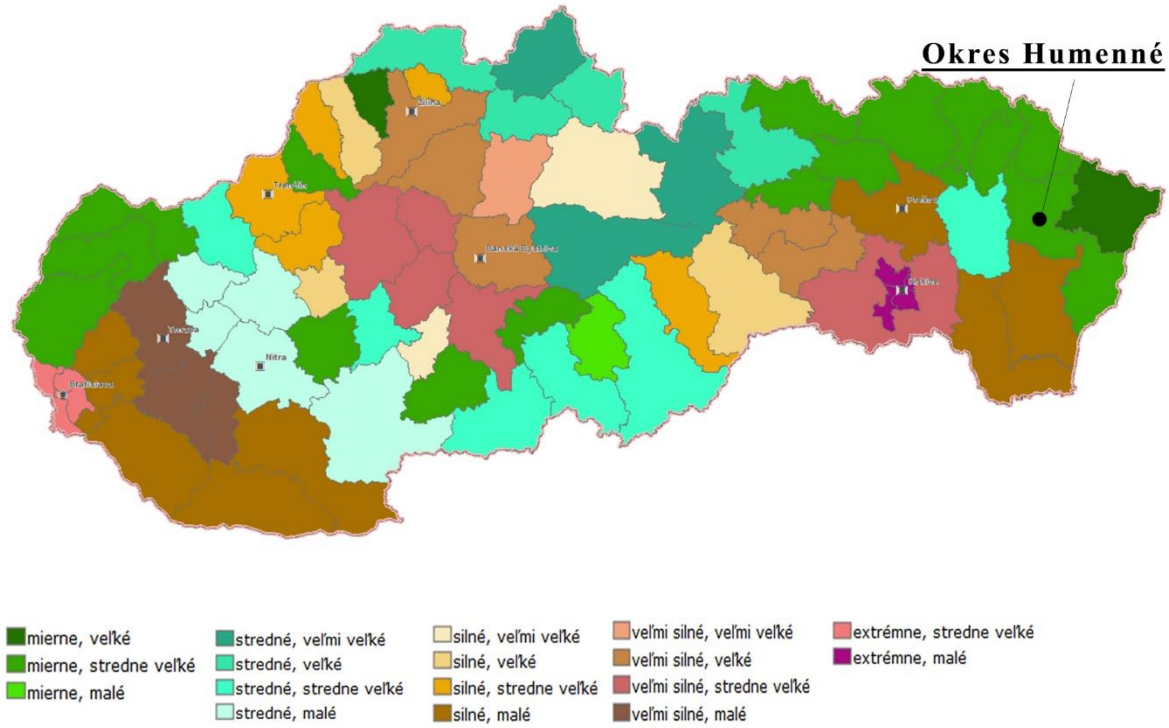

2.4 Krajinná štruktúra

Do katastrálneho územia obce Hankovce patrí 854,69 hektárov pôdy. Poľnohospodárske pôdy zaberajú 54,43 % (465,23 hektárov). Poľnohospodárske pôdy sú najviac zastúpené trvalými trávnatými porastmi a ornou pôdou.

Nepoľnohospodárska pôda zaberá 389,46 hektárov, pričom je najviac zastúpená lesnými pozemkami 283,50 hektárov, ostatnou plochou – 49,62 hektárov, zastavené plochy a nádvoria tvoria 35,98 hektárov a vodná plocha sa rozkladá na rozlohe 20,36 hektárov.

Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch

Celková výmera územia obce	**spolu**	**854,69**
Poľnohospodárska pôda	**spolu**	**465,23**
	orná pôda	173,34
	záhrada	14,41
	trvalý trávny porast	277,48
Nepoľnohospodárska pôda	**spolu**	**389,46**
	lesný pozemok	283,50
	vodná plocha	20,36
	zastavaná plocha a nádvorie	35,98
	ostatná plocha	49,62

Zdroj: ŠÚ SR

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza vnútorného prostredia

Predovšetkým na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych dát získaných z overených zdrojov popisuje a hodnotí vnútorné prostredie analytická časť. Táto časť rešpektuje zároveň skúsenosti expertov zaoberajúcich sa jednotlivými riešenými oblasťami.

Analýzou vnútorného prostredia sa spracovatelia snažia dospieť k príčinám nepriaznivého stavu v jednotlivých sektoroch miestnej ekonomiky, resp. vo vybraných oblastiach. Táto časť a jej výstupy - samotná analýza prostredia, SWOT analýza prioritných oblastí a najmä identifikácia potrieb, možností a príležitostí - slúžia pre všetky časti strategického dokumentu ako podklad pre tvorbu a stanovenie rozvojovej stratégie.

Najčastejšie príčiny nepriaznivého stavu súvisia s nedostatočným potenciálom ľudských zdrojov, nevyužívaním správnych metód, či postupov pri riadení, nedostatkom informácií a dát, ale aj s nedostatočnou analýzou vnútorného a vonkajšieho prostredia a ich možnej synergie, ako podkladov ku správnemu posúdeniu a rozhodnutiu. Je preto dôležité získať, analyzovať a spracovať najmä tie skupiny dát, ktoré tieto príčiny pomôžu identifikovať.

Východiskovou databázou pre správne nastavenie a umiestnenie tematických a územných investícií, teda aj správne nastavenie rozvojovej stratégie pre obec, sú výstupy z internej a externej analýzy.

3.1.1 Demografia

Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva

Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2005	288	278	**566**
2006	289	276	**565**
2007	290	272	**562**
2008	286	272	**558**
2009	286	275	**561**
2010	282	267	**549**
2011	272	265	**537**
2012	272	266	**538**
2013	272	269	**541**
2014	273	263	**536**
2015	274	258	**532**

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2015

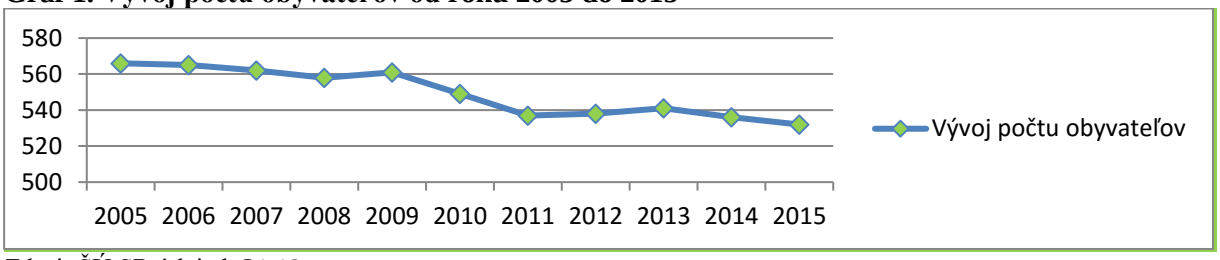

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Predchádzajúci graf zobrazuje vývoj počtu obyvateľov v obci (od roku 2005 do roku 2015). Vývoj počtu obyvateľov nesie negatívny trend, čo dokazujú aj záporné čísla celkového prírastku.

Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2015)

Ukazovateľ	Počet v rokoch										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Natalita	7	5	9	4	9	1	6	5	1	8	8
Mortalita	4	7	6	6	2	3	5	3	3	6	6
Prisťahovaní	1	4	5	8	3	3	6	3	9	2	1
Vysťahovan	5	3	11	10	7	13	9	4	4	9	7
Celkový prírastok	**-1**	**-1**	**-3**	**-4**	**3**	**-12**	**-2**	**1**	**3**	**-5**	**-4**

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2015)

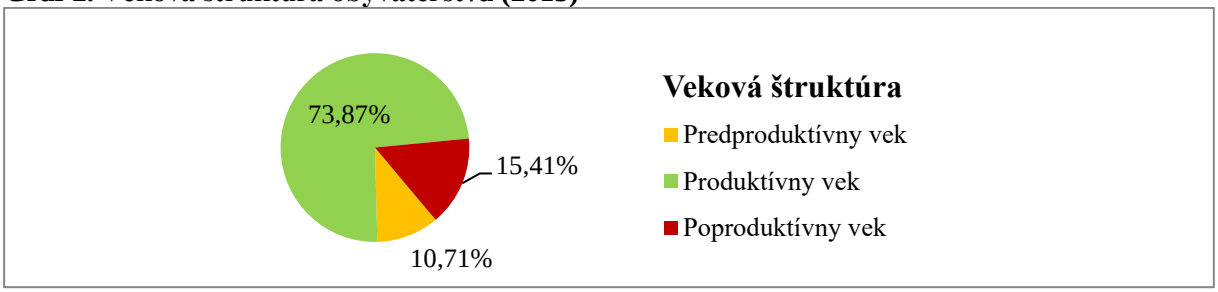

Ukazovateľ	Počet	%
Predproduktívny vek (14 a menej rokov)	57	10,71
Produktívny vek (15-64 rokov)	393	73,87
Poproduktívny vek (65 rokov a viac)	82	15,41

Zdroj: ŠÚ SR

Najväčšiu skupinu obyvateľov – 73,87% tvoria obyvatelia v produktívnom veku od 15 do 64 rokov. Druhou najväčšiu skupinou (15,41 %) sú obyvatelia v poproduktívnom veku - 65 rokov a viac.

Tabuľka 8. Porovnanie vekovej štruktúry v % (obec, okres, kraj, republika) rok 2015

Ukazovateľ	Obec	Okres Humenné	Prešovský kraj	Slovenská republika
Predproduktívny vek	10,71	13,70	17,87	15,33
Produktívny vek	73,87	72,19	69,60	70,22
Poproduktívny vek	15,41	14,11	12,53	14,45

Zdroj: ŠÚ SR

Obec v porovnaní s okresom, krajom ale aj so celoslovenským priemerom má nepriaznivý trend vo vývoji obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku.

Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce

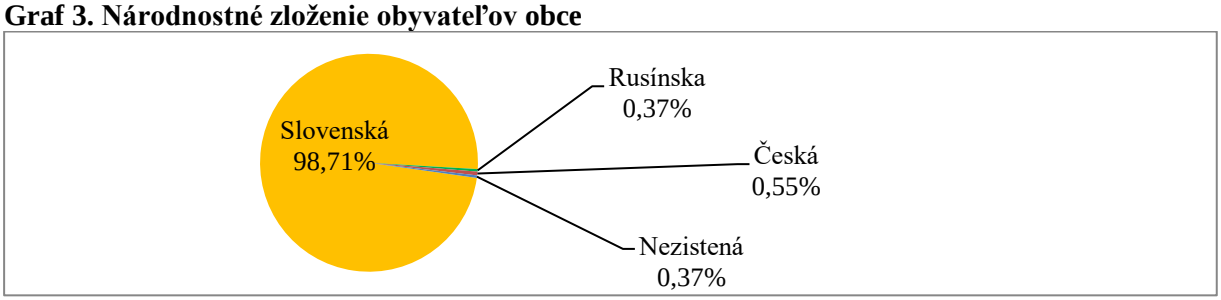

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Národnosť	SODB 2011	
	počet obyv.	%
Slovenská	535	*98,71*
Rusínska	2	*0,37*
Česká	3	*0,55*
Nezistená	2	*0,37*
Spolu	**542**	***100,00***

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Národnostné zloženie obce je homogénne, obyvatelia obce, ktorí sa hlásia k slovenskej národnosti tvoria takmer 99% obyvateľov obce. Obyvatelia sa pri sčítaní hlásili taktiež ku rusínskej a českej národnosti.

Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov

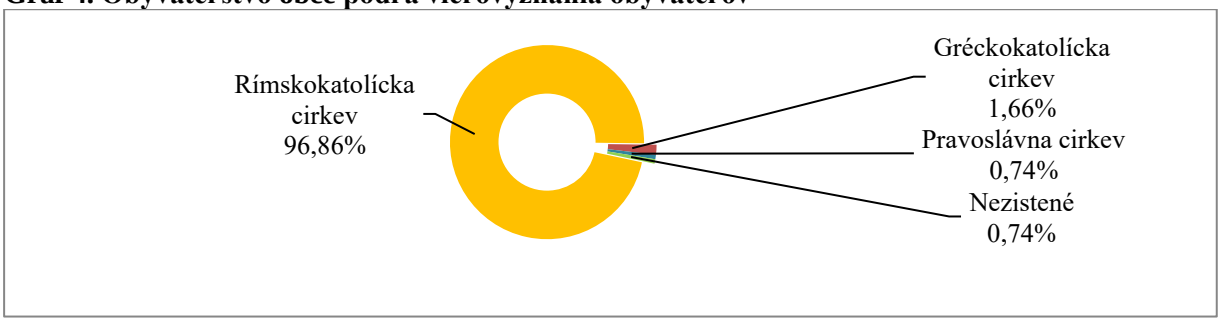

Náboženské vyznanie	SODB 2011	
	Počet obyv.	%
Rímskokatolícka cirkev	525	*96,86*
Gréckokatolícka cirkev	9	*1,66*
Pravoslávna cirkev	4	*0,74*
Nezistené	4	*0,74*
Spolu	**542**	***100,00***

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Zo sčítania obyvateľov domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2011 vyplýva, že v obci dominuje rímskokatolícke vierovyznanie. Ku Gréckokatolíckej cirkvi sa v obci hlásilo 96,86% obyvateľov.

Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

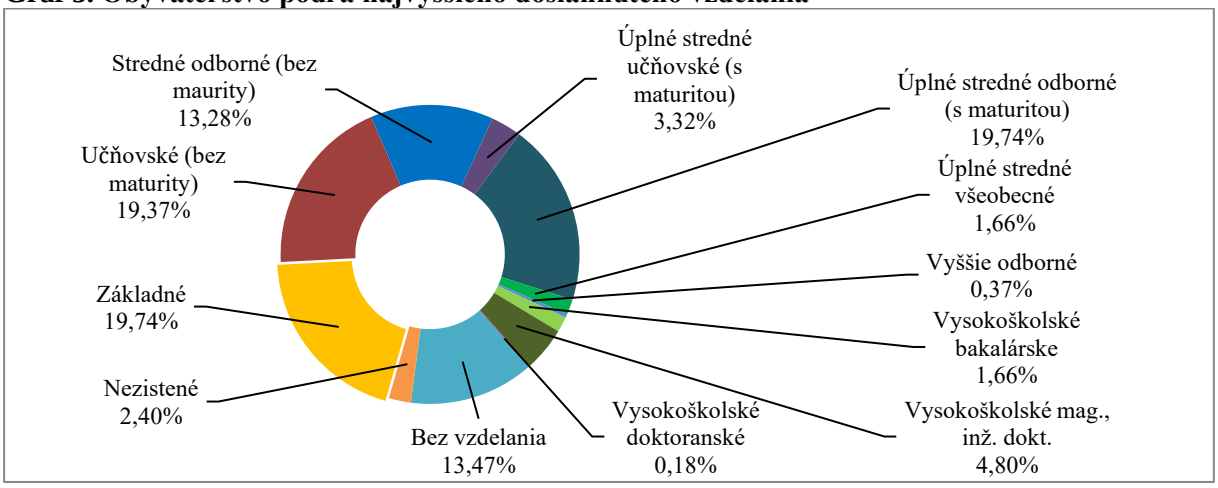

Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Obyvateľstvo obce podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania				
		muži	ženy	Spolu
Základné		37	70	107
Učňovské (bez maturity)		66	39	105
Stredné odborné (bez maturity)		46	26	72
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		13	5	18
Úplné stredné odborné (s maturitou)		46	61	107
Úplné stredné všeobecné		3	6	9
Vyššie odborné vzdelanie		0	2	2
Vysokoškolské bakalárske		4	5	9
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		10	16	26
Vysokoškolské doktorandské		0	1	1
Vysokoškolské spolu		14	22	36
Študijný odbor	prírodné vedy	0	2	2
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	8	3	11
	technické vedy a náuky II (textilná v.,sprac.kože,dreva, plastov, v.hud. nástrojov, archit., staveb. ,dopr.,pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	4	1	5
	zdravotníctvo	1	1	2

	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof.,ekon.,polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š.,učeb.odb.)	0	6	6
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor.,filolog.,pedag. a psych.vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	1	8	9
	nezistený	0	1	1
Bez školského vzdelania		39	34	73
Nezistené		10	3	13
Spolu		274	268	542

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

3.1.2 Bývanie

Zo sčítania obyvateľov domov a bytov, ktoré prebehlo v roku 2011 vyplýva, že v obci sa nachádzajú len rodinné domy. V roku 2011 pri SODB sa ich v obci nachádzalo celkovo 131 pričom obývaných bolo 120, čo je 91,60%. V obci sa nenachádzajú žiadne byty v budovách s dvoma, troma alebo viacerými bytmi.

Takmer všetky byty (rodinné domy) sú obývané vlastníkom. Väčšina domov bola v obci postavená v rokoch 1946 až 1980 – celkovo 80.

Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy

SODB 2011	Byty v bytových budovách	Byty v budovách s jedným bytom	Byty v budovách s dvoma bytmi	Byty v budovách s troma alebo viac bytmi
Byty (Spolu)	131	131	0	0
Obývané byty	120	120	0	0
Neobývané byty	11	11	0	0
Nezistené	0	0	0	0

Zdroj: SODB 2011

3.1.3 Trh práce a nezamestnanosť

Okres Humenné má z dlhodobého hľadiska nižšiu mieru evidovanej nezamestnanosti, ako je priemer evidovanej miery nezamestnanosti v Prešovskom samosprávnom kraji. V rokoch 2005 a 2006 sa miera evidovanej nezamestnanosti v okrese najviac priblížila k celoslovenskému priemeru. V roku 2005 dosiahol celoslovenský priemer úroveň 11,39% a okres Humenné úroveň 11,99%. V roku 2006 dosiahol celoslovenský priemer úroveň miery evidovanej nezamestnanosti 9,40% a okres Humenné 10,01%. Z dlhodobého hľadiska bola najnižšia evidovaná miera nezamestnanosti v okrese v roku 2007, keď dosiahla úroveň 9,49%, najvyššia bola v roku 2012, keď dosiahla úroveň 18,51%. Ku koncu roka 2015 dosiahla miera evidovanej nezamestnanosti 14,91%, čím sa zaradila na štvrtú najnižšiu priečku po okresoch Poprad, Stará Ľubovňa a Prešov.

Tabuľka 12. Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (SR, PSK, Okres Humenné)												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63
PSK	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45	15,50
HE	14,84	11,99	10,01	9,49	10,76	16,12	15,66	16,64	18,51	17,33	16,49	14,91

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 6. Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (Okres Humenné, PSK, SR)

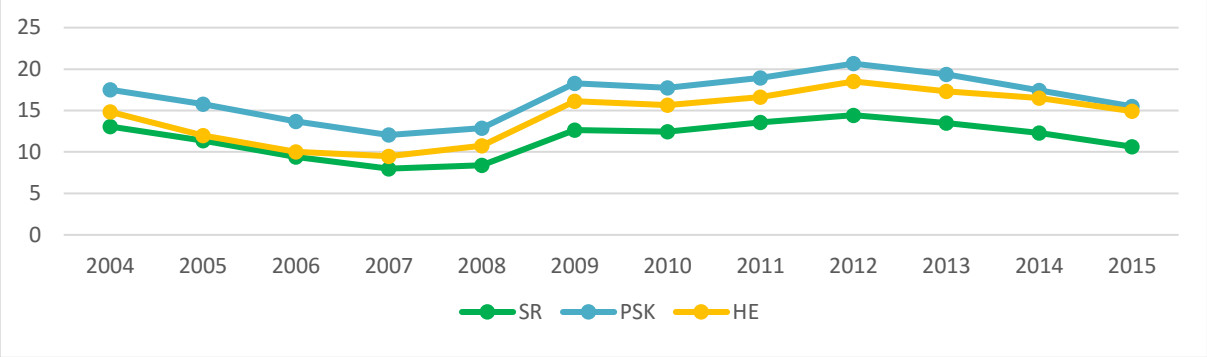

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 13. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Humenné

Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese - roku 2015					
Vek uchádzačov	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Počet	917	1443	1863	1399	5622
%	16,31%	25,67%	33,14%	24,88%	100,00%

Zdroj: ŠÚ SR

V okrese bolo ku koncu roka 2015 evidovaných celkovo 5 622 uchádzačov o zamestnanie. Najpočetnejšou skupinou uchádzačov o zamestnanie boli uchádzači vo veku od 35 do 49 rokov, celkovo 1 863 uchádzačov (33,14%).

Tabuľka 14. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Humenné

Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese - rok 2015				
	So zdravotným postihnutím	Absolventi	Mladiství	Dlhodobo nezamestnaní
Počet	362	355	25	2953

Zdroj: ŠÚ SR

Najproblematickejšie uplatnenie na trhu práce majú dlhodobo nezamestnaní uchádzači o zamestnanie. Za dlhodobo nezamestnaného človeka sa považuje osoba, ktorá je registrovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie dlhšie ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. V okrese tvorilo ku koncu roka 2015 túto skupinu celkovo 2953 uchádzačov, čo tvorilo viac než 52 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka 15. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci

Evidovaní uchádzači o zamestnanie	Obec											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Spolu	36	42	20	27	34	57	60	66	65	52	64	53
Muži	20	23	14	17	22	39	38	41	45	32	40	36
Ženy	16	19	6	10	12	18	22	25	20	20	24	17

Zdroj: ŠÚ SR

Najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci bol zaznamenaný v roku 2011, a to 66 uchádzačov o zamestnanie, naopak najnižší počet evidovaných uchádzačov 20, bol zaznamenaný v roku 2006.

Tabuľka 16. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity													
Pracujúci (okrem dôchodcov)	Pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nezamestnaní	Študenti stredných škôl	Študenti vysokých škôl	Osoby v domácnosti	Dôchodcovia	Príjemcovia kapitálových príjmov	Deti do 16 rokov	Iná	Nezistená	Z toho ekonomicky aktívni
225	6	1	10	49	37	10	0	144	1	116	1	12	**281**

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Tabuľka 17. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo odvetvia ekonomickej činnosti rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu	Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	0	5	5	Poštové služby a služby kuriérov	0	2	2
Lesníctvo a ťažba dreva	6	1	7	Ubytovanie	1	1	2
Výroba potravín	2	3	5	Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	2	1	3
Výroba nápojov	1	0	1	Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	1	0	1
Výroba odevov	0	1	1	Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	0	2	2
Výroba kože a kožených výrobkov	1	5	6	Právne a účtovnícke činnosti	1	2	3
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	5	2	7	Vedecký výskum a vývoj	1	0	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	0	2	2	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	2	1	3
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	1	Prenájom a lízing	1	0	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	1	0	1	Sprostredkovanie práce	8	1	9
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	5	0	5	Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti	0	1	1
Výroba elektrických zariadení	1	0	1	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	13	10	23
Výroba strojov a zariadení i. n.	1	2	3	Vzdelávanie	4	8	12

Výroba motor. vozidiel, návesov a prívesov	0	7	7	Zdravotníctvo	2	4	6
Výroba nábytku	1	1	2	Sociálna práca bez ubytovania	0	2	2
Výstavba budov	8	2	10	Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	0	1	1
Špecializované stavebné práce	21	2	23	Športové, zábavné a rekreačné činnosti	0	1	1
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	3	1	4	Činnosti členských organizácií	2	1	3
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	8	4	12	Ostatné osobné služby	1	1	2
Pozemná doprava a doprava potrubím	1	2	3	Nezistené	7	8	15
Spolu					**112**	**87**	**199**

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 18. Postavenie obyvateľov v zamestnaní

Vek	Postavenie obyvateľov v zamestnaní SODB 2011						Ekonomicky aktívni spolu
	zamestnanci	podnikatelia		členovia družstiev	vypomáhajúci členovia domácností v rodinných podnikoch	ostatní a nezistení	
		so zamestnancami	bez zamestnancov				
15-19	2	0	0	0	3	5	2
20-24	11	0	4	0	6	21	11
25 - 29	19	0	8	0	1	28	19
30 - 34	22	1	4	0	5	32	22
35 - 39	14	2	4	0	1	21	14
40 - 44	21	0	9	0	1	31	21
45 - 49	20	0	6	0	4	30	20
50 - 54	11	0	1	0	4	16	11
55 - 59	8	1	1	0	3	13	8
60 - 64	0	0	0	0	1	1	0
65+	1	0	0	0	0	1	1
Spolu	**129**	**4**	**37**	**0**	**29**	**199**	**129**
%	64,8	2,0	18,6	0,0	14,6	100,0	64,8

Zdroj: ŠÚ SR

3.1.4 Občianska a technická vybavenosť

3.1.4.1 Občianska vybavenosť

3.1.4.1.1 Vzdelávanie

V obci sa v súčasnosti nachádza materská škola zabezpečujúca predprimárne vzdelávanie. Škola spadá do zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V materskej škole je poskytovaná celodenná starostlivosť, pričom ku 15.9.2015 materská škola zabezpečovala výchovno-vzdelávací proces pre 19 detí.

Základná škola realizovala svoju výchovno – vzdelávaciu činnosť do septembra 2015. Žiaci a študenti majúci trvalý pobyt v obci, dochádzajú za vzdelaním do okolitých obcí (Koškovce, kde sa nachádza materská škola so základnou školou), a do okresného mesta Humenné, kde sa okrem materských a základných škôl nachádzajú aj stredné školy, a aj ďalšie vzdelávacie inštitúcie.

3.1.4.1.2 Šport, športové zariadenia a turizmus

Športovo aktívni obyvatelia a návštevníci obce majú možnosť športové aktivity realizovať vo viacerých druhoch športových zariadení, a to na futbalovom a multifunkčnom ihrisku, ktoré bolo vybudované v roku 2005 so zameraním na kolektívne, ale aj individuálne športy (tenis, volejbal, basketbal, pozemný hokej, futbal a iné.

V rámci obce sa nenachádzajú žiadne oficiálne turistické chodníky.

3.1.4.1.3 Zdravotníctvo

Za primárnou (všeobecnou preventívnou, diagnosticko – liečebnou), sekundárnou (špecializovanou diagnosticko – liečebnou) a terciárnou (následná starostlivosť u chorých s ukončeným liečebným plánom) zdravotnou starostlivosťou dochádzajú obyvatelia obce do neďalekej obce Koškovce, kde sa nachádza zdravotné stredisko a do okresného mesta Humenné pretože služby spojené so zdravotnou starostlivosťou v obci nie sú dostupné.

3.1.4.1.4 Sociálne služby

Obyvatelia majú možnosť využívať sociálne služby poskytované v dennom stacionári. Zriaďovateľom denného stacionára je neverejný poskytovateľ Rotrend, n.o. so sídlom v meste Medzilaborce. Kapacita sociálneho zariadenia je 35 osôb.

3.1.4.1.5 Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky

Kultúrne zariadenia

Ku kultúrnym zariadeniam v obci patrí obecná knižnica a kultúrny dom.

Cirkev

Obyvatelia obce Hankovce v minulosti navštevovali kostol v obci Ľubiša. Začiatkom 20. storočia bol v obci Hankovce postavený prvý rímskokatolícky kostol. V súčasnosti na mieste tohto kostola bol postavený nový - Kostol nanebovzatia Panny Márie, dokončený v roku 2003.

Národné kultúrne pamiatky

V obci sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky, ktoré by boli zaradené k národným kultúrnym pamiatkam Slovenska.

3.1.4.2 Technická infraštruktúra

3.1.4.2.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cestná sieť

Katastrom obce prechádza regionálne dôležitá cesta II. triedy číslo 559, smerujúca z mesta Humenné do mesta Medzilaborce. V okresnom meste Humenné sa cesta napája na cestu I. triedy č.74.

V rámci územia obce je využívaná taktiež cesta III. triedy č. 3842 (pôvodné číslo - 559005) s dĺžkou 5,695km smerujúca do obce Dedačov, ktorá je koncovou obcou.
Cesta III. triedy je v správe a údržbe SUC PSK. Obyvatelia obce majú k dispozícii aj miestne komunikácie s celkovou dĺžkou cca 0,3 km, ktoré sú v správe obce.

Cyklodoprava

V katastri obce sa nenachádzajú cyklochodníky ani cyklopruhy, preto cyklisti využívajú komunikáciu II. a III. triedy, miestne komunikácie i poľné cesty.

Cestná doprava

Autobusová doprava:

Obyvatelia obce majú cestnú osobnú dopravu v rámci okresu a kraja zabezpečenú priebežnými linkami SAD Humenné. Dopravné spojenie v rámci kraja je zabezpečené aj inými prepravnými spoločnosťami.

Železničná doprava

Obyvatelia obce môžu využívať taktiež železničnú dopravu, keďže v obci sa nachádza železničná stanica. Trať, ktorá prechádza obcou, smeruje do Michaľan ↔ Humenného ↔ Medzilaboriec ↔ Lupkowa a slúži na verejnú osobnú, ale aj nákladnú dopravu. Z dlhodobého hľadiska trať ovplyvnila vývoj regiónu.

3.1.4.2.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou prostredníctvom obecného vodovodu. Na obecný vodovod sú napojené takmer všetky domácnosti v obci. Doplnkovo, primárne na technické účely, obyvatelia využívajú aj vlastné studne.

Čistenie odpadových vôd a kanalizácia

V obci je čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť o dĺžke 500 m, avšak na území obce sa nenachádza čistička odpadových vôd.

3.1.4.2.3 Energetické hospodárstvo

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná. Na plynovod je napojených cca 90% domácností obce.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zastavené územie obce je zásobované elektrickou energiou prostredníctvom siete NN, ktorá je tvorená prevažne vzdušnými vedením (drevenými a betónovými stĺpmi). Osvetlenie v obci sa nachádza kombinovane na stĺpoch NN, stĺpoch verejného osvetlenia a telekomunikačných stĺpov.

3.1.4.2.4 Telekomunikácie

Mobilné siete

Pokrytie službami mobilných operátorov v obci je dostatočné. Obyvatelia môžu využívať služby všetkých operátorov pôsobiacich na území Slovensku.

Internetové pripojenie

Obyvatelia obce využívajú prevažne pripojenie prostredníctvom mobilného internetu. Doplnkovo sú využívané aj iné formy internetového pripojenia.

Obecný rozhlas

Obec ma zriadený obecný rozhlas. Rozvody sú kombinovane na stĺpoch osvetlenia alebo NN. Ústredňa sa nachádza v priestoroch obecného úradu.

3.1.4.2.5 Odpadové hospodárstvo

V obci je riešený zber komunálneho odpadu prostredníctvom zberných nádob a kontejnerov. Vývoz komunálneho a separovaného odpadu (papier, sklo, plasty a iné) z domácností je zabezpečený v pravidelných intervaloch spoločnosťou FÚRA, s.r.o.

3.1.4.3 Štandardy minimálnej vybavenosti obce

Tabuľka 19.Vybavenosť obce

Výber ukazovateľov	Odporúčaná vybavenosť	Stav v obci
Školstvo		
Materská škola	•	Áno
Telovýchova a šport		
Ihrisko pre deti	•	Áno
Ihrisko pre mládež a dospelých	•	Áno
Ihrisko maloplošné (menej ako 2000m^2 plochy)	•	Áno
Cestovný ruch – verejné ubytovanie		
Horské apartmány	o	Nie
Zdravotníctvo a sociálne služby		
Ambulancie	o	Nie
Maloobchod		
Potraviny, zmiešaný tovar	•	Áno
Kultúra		
Knižnica (obecná, regionálna, krajská)	o	Áno
Výstavné priestory (výstavné areáli a siene)	•	Nie
Kultúrno –osvetové zariadenia, klubovne	•	Áno
Kostoly, modlitebne, synagógy, meditačné priestory	o	Áno
Cintoríny, domy smútku, urnové háje, krematóriá	•	Áno
Zeleň		
Parky a iné typy verejnej parkovej zelene	o	Nie
Zeleň v obytných územiach	o	Áno
Zeleň pri občianskej vybavenosti	•	Áno
Ostatná zeleň (cintoríny, kempy, zeleň peších zón, ...)	•	Áno
Zeleň pri výrobných a priemyselných areáloch	•	Nie
Prírodná zeleň (lesy)	•	Áno
Služby		
Služby pre obyvateľov (murár, elektrikár, a iné)	•	Áno

• odporúčaná vybavenosť o alternatívne doplnenie vybavenosti

3.1.4.4 Vyhodnotenie dotazníka

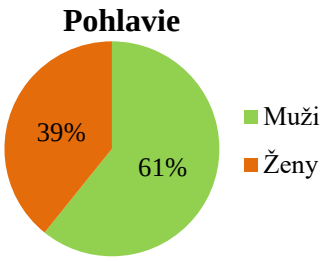

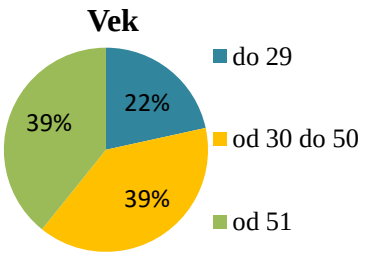

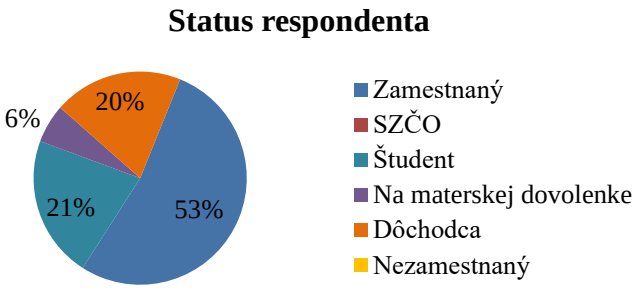

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v oblasti VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY?

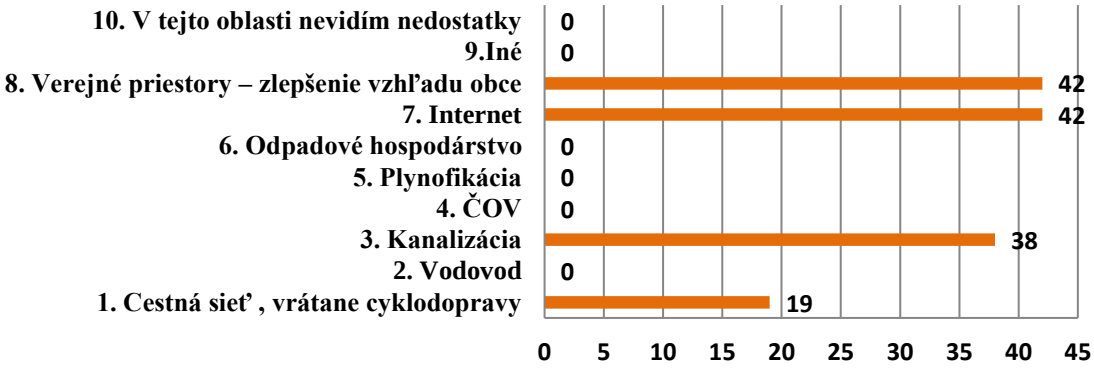

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v oblasti HOSPODÁRSTVA?

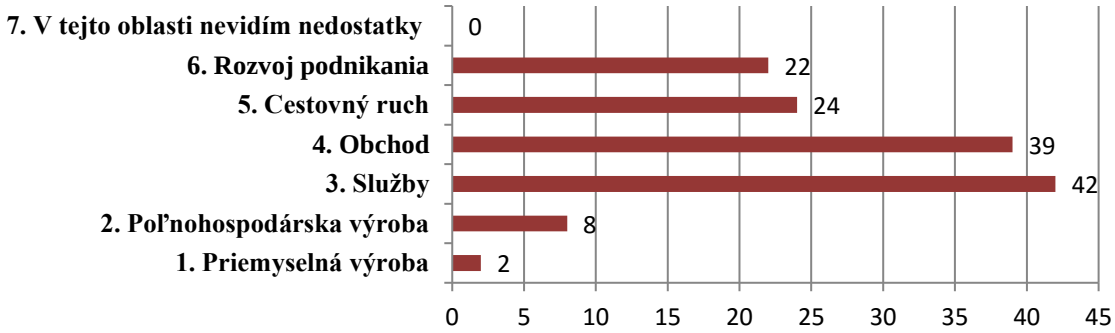

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť ako prioritné v SOCIÁLNEJ OBLASTI?

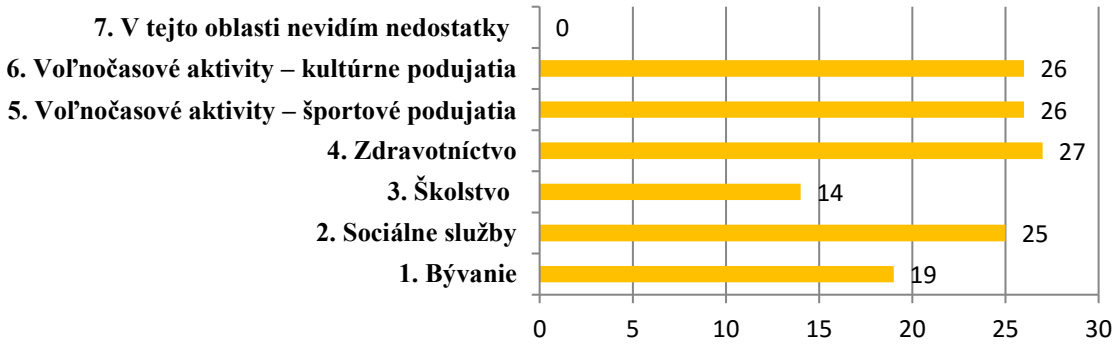

Ktoré oblasti je podľa vás v nasledujúcom období potrebné riešiť v iných oblastiach prioritné?

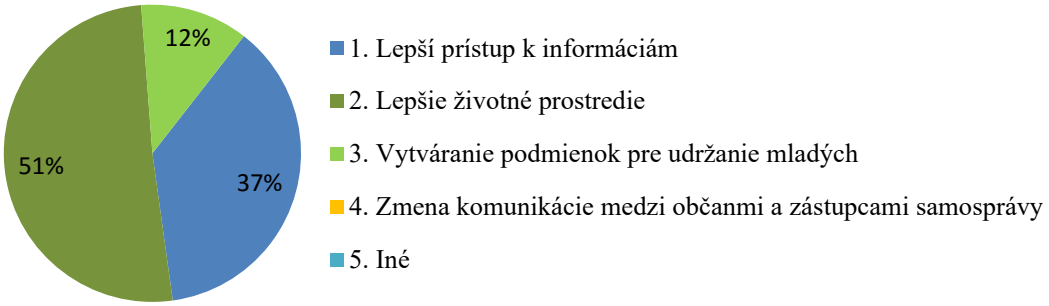

Čo je podľa vás najväčším potenciálom pre rozvoj obce?

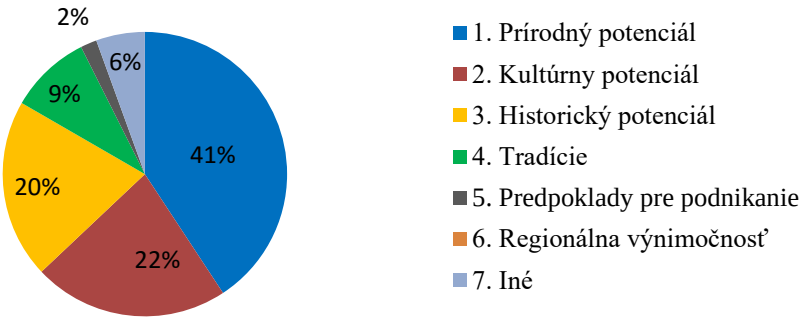

Zaznamenali ste rozvoj obce za posledných 5 rokov?

K rozvoju obce by som mohol prispieť:

Do dotazníkového prieskumu sa zapojilo 51 obyvateľov obce. Relevantné námety obyvateľov obce boli pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vzaté do úvahy. Námety obyvateľov sú dostupné na obecnom úrade.

3.2 Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza

Jedným z dôležitých nástrojov strategického plánovania je univerzálna analytická technika, tzv. SWOT analýza popisujúca podmienky ovplyvňujúce rozvoj územia. Metóda SWOT analýzy hodnotí, resp. monitoruje obec z pohľadu jej kľúčových interných silných a slabých stránok, ale aj z pohľadu možných kľúčových externých príležitostí a ohrození. Uvedená SWOT analýza obce v rámci jednotlivých častí prioritizuje položky podieľajúce sa na vygenerovaní rozvojovej stratégie. Núti rozmýšľať o tom, čo je naozaj dôležité pri dosahovaní cieľa. SWOT analýza je zameraná na možnosti rozvoja obce z pohľadu troch prioritných oblastí.

Oblasť Hospodárstvo sa sústreďuje na faktory ovplyvňujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest.

Oblasť Sociálna sa sústreďuje na faktory ovplyvňujúce vznik a ponuku moderných a inovatívnych služieb a podmienky podporujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest súvisiacich s ponukou služieb.

Oblasť Životné prostredie sa sústreďuje na environmentálne faktory ovplyvňujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest v súvislosti s ochranou a zvyšovaním kvality ekosystémových služieb.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
– dostupný prírodný potenciál pre zvýšenie konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva v oblasti lesného hospodárstva, prvovýroby a spracovateľského priemyslu, vidieckeho cestovného ruchu, ekoturizmu a cykloturizmu – manažment obce s dostatočnými skúsenosťami – obyvatelia otvorení novým myšlienkam	– stredne úrodné pôdy (kambizeme modálne), vhodné pre pestovanie len užšieho sortimentu poľnohospodárskych plodín – nedostatočne zhodnotený dostupný prírodný potenciál lesného hospodárstva, prvovýroby a spracovateľského priemyslu, vidieckeho cestovného ruchu, ekoturizmu a cykloturizmu – absencia kvalitnej turistickej cykloturistickej a voľnočasovej infraštruktúry – nedostatok služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, nedostatok pracovných príležitostí – nízka diverzifikácia činností v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve

	– nízka diverzifikácia činností v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle – nízka inovácia a modernizácia služieb
Príležitosti	**Ohrozenia**
- vytvorenie priaznivých podmienok pre vytvorenie produkčného reťazca - blízkosť mesta - blízkosť potenciálnych zamestnávateľov - možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF - možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov	- lepšia finančná motivácia mladých v zahraničí - neochota podnikateľských subjektov investovať na území obce - znižovanie počtu SZČO a PO - neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

Silné stránky	**Slabé stránky**
– dostatočný potenciál pre zabezpečenie dostupnosti kvalitných služieb – absencia poskytovania vzdelávacích služieb – dostupný denný stacionár – zabezpečené zásobovanie pitnou vodou – zachovaný vidiecky ráz územia – potenciál pre realizáciu športových a iných voľnočasových aktivít	– absencia inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom – absencia technologických a netechnologických inovácií – nepriaznivý trend vo vývoji vekovej štruktúry obyvateľov – vysoký počet dlhodobo nezamestnaných (v okrese) – vysoký počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie – odliv mladých – budova materskej školy v zlom technickom stave – absencia infraštruktúry s detskými hracími prvkami – nevybudovaná kanalizácia
Príležitosti	**Ohrozenia**
– možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov	– nedostatočný záujem o poskytovanie služieb zo strany podnikateľov – nedostatočná motivácia mladých vrátiť sa

	– nedostatok štátnych dotácií na skvalitnenie potrebných typov infraštruktúry – nedostatok financií v oblasti služieb – nedostatočne ohodnotená práca v službách – znižovanie počtu SZČO a PO – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z iných finančných mechanizmov

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

Silné stránky	**Slabé stránky**
– dobrá kvalita životného prostredia – kvalitné ekosystémové služby – potenciál pre budovanie kvalitnej environmentálnej infraštruktúry – poloha na južnom okraji Nízkych Beskýd v doline rieky Laborec – katastrom obce preteká najvýznamnejšia rieka okresu Humenné, rieka Laborec – moderný prístup k zvyšovaniu kvality životného prostredia	– existencia nelegálnych skládok – nedostatočne využitý prírodný potenciál – nepostačujúca zelená infraštruktúra
Príležitosti	**Ohrozenia**
– zmena legislatívy v prístupe k využitiu krajiny a chránených území – moderná legislatíva v oblasti ekosystémovej politiky – budovanie povedomia o triedení odpadu a správnom nakladaní s odpadmi – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov	– nesystematický prístup k manažmentu krajiny – nedostatočná podpora dodržiavania legislatívy o odpadoch – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z EŠIF a iných finančných mechanizmov

3.3 Analýza vonkajšieho prostredia

Rozvoj územia, ako aj rozvoj miestnych ekonomík, je ovplyvňovaný „vnútornými a vonkajšími“ faktormi a kombináciou ich vzájomného pôsobenia. Medzi faktory ovplyvňujúce rozvoj územia patria endogénne a exogénne zdroje, ich vzájomná súvislosť a najmä schopnosť ich zhodnocovania. Prírodné a kultúrne zdroje, stav ekosystémov, stupeň rozvoja hospodárstva a priemyslu, kvalita služieb, zavádzanie vedy a výskumu do praxe, či stupeň ekonomickej aktivity v blízkom okolí, sú dôležitým determinantom rozvoja a schopnosti zhodnocovania potenciálu dôležitých pre rast konkurencieschopnosti relevantného územia, a teda aj miestnej ekonomiky, vrátane všetkých jej sektorov. Faktory ovplyvňujúce rozvoj územia, ako aj rozvoj miestnych ekonomík a rast ich konkurencieschopnosti, teda zároveň ovplyvňujú aj úroveň kvality života obyvateľov.

3.3.1 Vonkajšie faktory rozvoja územia, vplyv vonkajšieho prostredia na rozvoj územia, STEEP analýza

STEEP analýza ako metóda hodnotiaca vplyv vonkajších faktorov na rozvoj ekonomického potenciálu obce popisuje a hodnotí situáciu v okrese. Na rozdiel od SWOT analýzy používa pri hodnotení vplyvu len faktory vonkajšieho prostredia na rozvoj obce, a to v nasledujúcich oblastiach.

S - spoločenské (sociálne) faktory

medzi tieto faktory sa radí, napríklad migrácia obyvateľstva, dostupnosť, úroveň a ponuka služieb v oblasti vzdelávania, vzdelanosť a dostupnosť profesií potrebných na lokálnom trhu práce, orientácia ekonomík blízkeho a vzdialenejšieho okolia z hľadiska členenia národného hospodárstva, úroveň rozvoja cestovného ruchu, vrátane vidieckeho CR, podmienky na rekreáciu a využitie voľného času, záujem návštevníkov o región, dopravná obslužnosť, väzby medzi riešeným regiónom a blízkym regiónom, medzi krajmi a pod.

T - technické (technicko-technologické) faktory

súvisia so stupňom inovácií vo výrobných technológiách a technologických procesoch a ich vývojom, súvisia aj s výskumom a vývojom a ich celkovým dopadom na rozvoj kraja

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

súvisia s vývojom ekonomických procesov dotýkajúcich sa kraja - toky peňazí, tovaru, služieb, informácií a energií, ktoré môžu ovplyvňovať fungovanie, stav a rozvoj územia, a to vrátane problematiky nezamestnanosti, trhu práce, platových podmienok, konkurencie, podielu na trhu, zamestnanosti, vývoja v podnikateľských sektoroch, mimorozpočtových zdrojov a pod.

P - politicko-právne faktory

súvisia s výkonom politickej moci, s politickou situáciou, legislatívou, stavom právneho povedomia.

STEEP analýza vonkajších faktorov	
Sociálne faktory	• prírastok, úbytok obyvateľov • migrácia obyvateľov • vzdelanie • sociálne postavenie obyvateľov • historický a kultúrny vývoj spoločnosti • náboženské vyznanie
Technologické faktory	• zavádzanie IKT • zavádzanie inovatívnych technológií do výroby, postupov a procesov • investície v budúcnosti
Ekonomické faktory	• prepojenie s politickými faktormi • stav jednotlivých sektorov národného hospodárstva • vývoj meny, kurzu, inflácie • kúpyschopnosť obyvateľstva
Ekologické faktory	• ekosystémový prístup • ekosystémové služby
Politické faktory	• stupeň liberalizácie a demokracie • legislatívne zmeny ovplyvňujúce podnikateľskú sféru • prenos kompetencií zo štátnej úrovne na nižšie úrovne

3.4 Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení:

V tejto časti sú definované rozvojové stimuly, identifikované potreby, východiská a možné riešenia týkajúce sa územia obce. Ich transformáciou do konkrétnych aktivít a pomocou správne nastavených politík v dotknutých oblastiach je možné v dlhodobom horizonte zabezpečiť pozitívny trend v oblasti rozvoja, rastu a konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky.

Identifikované potreby, chápané aj ako „rozvojové výzvy“, tvoria východisko pre prípravu ďalších častí dokumentu - strategickej časti, programovej, realizačnej časti, a finančnej. Pri stanovovaní globálnych a špecifických cieľov boli do úvahy vzaté determinanty možného rozvoja územia, teda vnútorné a vonkajšie prostredie, dopyt po území ako celku, ale aj čiastkový dopyt na území, potenciál rozvoja územia a schopnosť jeho využitia (v oblasti prírodno- geografickej, socio- demografickej, socio- ekonomickej a inovačnej), kvalita riadenia územia (schopnosť a miera implementácie jednotlivých politík), dostupnosť a kvalita služieb a ďalšie.

Program hospodárskeho sociálneho rozvoja obce sa prioritne v rámci opatrení a jednotlivých aktivít zameriava na podporu tvorby pracovných miest (rešpektujúc potenciál územia a špecifiká disponibilnej pracovnej sily) prostredníctvom mobilizácie zhodnocovania najmä vnútorného potenciálu. Z hľadiska prierezovej priority tvorby pracovných miest, v intenciách udržateľného využívania a zhodnocovania potenciálu územia s cieľom rozvoja územia, sú definované potreby generujúce výzvy v nasledujúcich oblastiach:

Pôdohospodárstvo

je z pohľadu štátnej politiky vnímané ako komplexný celok so spoločnou stratégiou pre poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesné hospodárstvo a nadväzujúci drevospracujúci priemysel. Poľnohospodárska výroba, ako aj potravinárska výroba, v dôsledku silnej konkurencie vstupom do EÚ, v dôsledku nedostatočných investícií do modernizácie a zavádzania inovácií, stratila svoje postavenie nielen na regionálnych trhoch, slovenskom trhu, ale aj na zahraničných trhoch. Snaha Slovenska posilniť do roku 2020 potravinovú sebestačnosť na úroveň 80% svedčí o tom, že súčasná situácia v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby a potravinárskeho priemyslu nie je priaznivá. Svedčí o tom pokles podielu poľnohospodárstva a lesníctva na hrubom domácom produkte SR. Klimatické zmeny negatívne vplývajú na ponuku poľnohospodárskych komodít a zvyšujú riziko podnikať v poľnohospodárstve.
Aj napriek tomu je pôdohospodárstvo zatiaľ jedným z mála odvetví, ktoré vytvára vo vidieckych oblastiach nové pracovné miesta, ba dokonca vytvára potenciál v oblasti zamestnanosti pre starších a menej kvalifikovaných zamestnancov. Malí a strední poľnohospodárski podnikatelia na Slovensku nedokážu konkurovať zahraničným dodávateľom v oblasti cien (mnohokrát však na úkor kvality). Slovenskí spotrebitelia sú čoraz náročnejší, na jednej strane vyžadujú nízke ceny, ale zároveň aj vysokú kvalitu produktov. V súčasnosti je potrebné zamerať sa na diverzifikáciu činností najmä v oblasti prvovýroby.

Priemyselná výroba

zahŕňa všetky odvetvia ľudskej činnosti, ktoré premieňajú suroviny na výrobky alebo tovar. V nadväznosti na predchádzajúce oblasti má pri rozvoji miestnych ekonomík významné zastúpenie najmä potravinársky priemysel, ktorý priamo nadväzuje na poľnohospodársku prvovýrobu, generuje potrebu potravinárskej výroby, ponuku služieb, poskytuje pracovné miesta, má významný vplyv na rozvoj regiónov, zabezpečuje výživu obyvateľstva a z toho dôvodu má strategické postavenie.

V programovom období 2014 – 2020 je jednou z priorít SR oživenie poľnohospodárstva, predovšetkým s dôrazom na živočíšnu výrobu a špecializovanú rastlinnú výrobu, potrebné sú však investície do modernizácie, inovácií a ekologizácie výroby, ako aj podpora mikro a malých podnikov.

Energetický potenciál

Narastajúca teplota vedie k zmenám v rôznych ekosystémoch, vrátane negatívnych vplyvov na život človeka. Z hľadiska zachovania zdravých ekosystémov je jedným z najvýznamnejších environmentálnych problémov v súčasnosti zmena klímy, ktorá v dôsledku negatívnych ľudských činností spôsobuje neustále zvyšovanie koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére.

Hlavnou iniciatívou v rámci stratégie Európa 2020 je „Európa efektívne využívajúca zdroje“

Jedným z tematických cieľov Stratégie Európa 2020 je Zmena klímy a energetika:

- do roku 2020 znížiť emisie skleníkových plynov najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z r. 1990 (alebo o 30 % za priaznivých podmienok),
- do roku 2020 zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20%,
- do roku 2020 zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 20 % (cieľ SR: znížiť nárast emisií skleníkových plynov mimo sektora ETS tak, aby nepresiahli úroveň z r. 2005 o viac ako 13 %
- do roku 2020 zvýšiť podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe energie na 14 %,
- do roku 2020 zvýšiť energetickú efektívnosť prostredníctvom úspory 11 % konečnej spotreby energie v porovnaní s priemernou spotrebou v r. 2001 – 2005).

OZE prispievajú k ochrane životného prostredia a k diverzifikácii činností v oblasti poľnohospodárstva a priemyslu. Podporujú inovácie a rozvoj informačných technológií.

Infraštruktúra rôznych typov

Úroveň materiálno - technického zázemia pre vymedzené oblasti tvorí dostupnosť a kvalita relevantných infraštruktúr, napríklad dopravná, environmentálna, zelená alebo sociálna.

Identifikácia konkrétnych potrieb, východísk a možných riešení

1. Vytvárať prostredie podnecujúce pracovné príležitosti, podporovať tvorbu pracovných miest,
2. Zvyšovať kvalifikačnú úroveň nezamestnaných s dôrazom na dlhodobo nezamestnaných
3. Vytvárať podmienky pre priaznivé podnikateľské prostredie a motivovať k zakladaniu a prevádzkovaniu mikro a malých podnikov s predmetom podnikania v rôznych oblastiach.
4. Podporovať trvalo udržateľnú integráciu mladých ľudí do pracovného života, zvýšiť šance zamestnať sa pre 50+.
5. Efektívne využívať a zhodnocovať endogénne zdroje a prírodné dedičstvo
6. Podporovať vznik a propagáciu inovatívnych výrobkov s vyššou pridanou hodnotou a ich uvádzaniu na trh.
7. Cielene investovať do infraštruktúry malých rozmerov, do technickej, sociálnej infraštruktúry a infraštruktúry súvisiacej s voľným časom.
8. Zvýšiť individualizáciu miery podpory v oblasti poskytovaných sociálnych služieb podľa potrieb prijímateľov, zamerať sa na rozvoj alternatívnych sociálnych služieb..
9. Klásť väčší dôraz na ochranu biologickej diverzity, efektívne využívať pôdu, ekosystémový prístup vrátane zelených infraštruktúr, klásť väčší dôraz zvyšovaniu energetickej efektívnosti.
10. Budovať kvalitnú environmentálnu infraštruktúru s cieľom zlepšenia odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd, znižovať množstvo biologicky rozložiteľných odpadov, eliminovať nelegálne skládky

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Vízia, globálne a špecifické ciele, sú súčasťou strategickej časti, ktorá primárne definuje želaný stav na konci riešeného časového obdobia. Ciele sú kreované tematicky s priemetom do územia. Z hľadiska posúdenia reálnosti dosahovania výstupov, výsledkov a dopadov implementácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zohľadňujú tieto ciele výstupy, identifikované potreby, reálny potenciál a možnosti, špecifiká, ale aj možné ohrozenia počas implementácie.

Globálne a špecifické ciele sú definované na základe výstupov analytickej časti, vrátane analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, identifikácie potrieb, východísk a možných riešení. Definovaná vízia, globálne a špecifické ciele korešpondujú s dokumentmi na regionálnej a národnej úrovni, ktoré nadväzujú na dokumenty Európskej únie.

Vízia:		
HANKOVCE - PRIESTOR PRE AKTÍVNU MLADOSŤ A DÔSTOJNÚ STAROBU		
Prioritná oblasť: **Hospodárstvo**	Prioritná oblasť: **Sociálna**	Prioritná oblasť: **Environmentálna**
Globálny cieľ	Globálny cieľ	Globálny cieľ
Do roku 2023 zabezpečiť konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva	**Do roku 2023 zabezpečiť obyvateľom dostupnosť kvalitných služieb**	**Do roku 2023 zvýšiť kvalitu životného prostredia**
Špecifický cieľ	Špecifický cieľ	Špecifický cieľ
Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj a diverzifikáciu činností v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve	***Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom***	***Zvýšiť efektívnosť environmentálnych intervencií do územia***

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Podmienkou pre dosahovanie vízie a definovaných cieľov v rámci troch riešených prioritných oblastí je prostredníctvom opatrení a konkrétnych aktivít vytvoriť prostredie priaznivé pre zvyšovanie výkonnosti rôznych typov subjektov, ktorých aktivity v riešenom území prispievajú ku zvyšovaniu výkonnosti miestnej ekonomiky. Zvyšovať výkonnosť subjektov a udržať ich konkurencieschopnými v oblasti hospodárskej, sociálnej a environmentálnej je aj prioritou obce Hankovce.

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
HOSPODÁRSTVO	***1.1.1: Budovanie infraštruktúry podporujúcej konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva***	*1.1.1.1 Diverzifikácia činností v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle*
		1.1.1.2 Diverzifikácia činností v lesnom hospodárstve

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
SOCIÁLNA	***2.1.1: Budovanie kvalitnej sociálnej infraštruktúry***	*2.1.1.1: Rekonštrukcia budovy MŠ*
		2.1.1.2: Rekonštrukcia nevyužitého objektu
		2.1.1.3: Výstavba detského ihriska
		2.1.1.4: Oplotenie cintorína
	2.1.2: Budovanie kvalitnej technickej infraštruktúry	*2.1.2.1: Výstavba chodníka*
		2.1.2.2: Výstavba kanalizácie

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita

ENVIRON-MENTÁLNA	***3.1.1: Budovanie kvalitnej environmentálnej infraštruktúry***	*3.1.1.1: Likvidácia nelegálnych skládok*

V súlade s uplatnením princípu integrovaných územných investícií a integrovaného prístupu k územnému rozvoju je cieľom programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja naplniť víziu:

Hankovce - priestor pre aktívnu mladosť a dôstojnú starobu

prostredníctvom nového prístupu k podpore rozvoja miestnej ekonomiky.

V záujme dosiahnutia globálnych cieľov v rámci jednotlivých oblastí je potrebné zabezpečiť podmienky pre efektívne a cielené využitie finančných zdrojov obec, príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, rôznych finančných mechanizmov a dotácií, štátneho rozpočtu a vlastných finančných zdrojov prijímateľov. Zároveň je nutné cielene nasmerovať intervencie do územia s vysokým rozvojovým potenciálom pre daný špecifický cieľ a zabezpečiť tak výkonnosť a rast konkurencieschopnosti a rozvoja miestnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na zvýšenie kvality života obyvateľov.

5.1 Špecifikácia a popis opatrení

Plánovaním integrácie jednotlivých procesov zabezpečujúcich dosiahnutie stanovených cieľov prostredníctvom spájania dostupných zdrojov (finančných, ľudských, materiálnych a iných) v relevantnom území a presne cielenými investíciami do územia prispeje obec ku zvýšeniu výkonnosti miestnej ekonomiky. Nevyhnutnou súčasťou je rešpektovanie existujúcej legislatívy, ako aj ďalších dokumentov na rôznych úrovniach. V zmysle platnej legislatívy predstavujú štrukturálne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb podporujúcich miestny a regionálny rozvoj.

OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

1. Globálny cieľ: Do roku 2023 zabezpečiť konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva

1.1 Špecifický cieľ: Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj a diverzifikáciu činností v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve

Opatrenie: 1.1.1: Budovanie infraštruktúry podporujúcej konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hankovce na obdobie 2015 - 2023, prioritne zameraný na zvýšenie výkonnosti v oblasti hospodárstva, najmä poľnohospodárskej výroby, odporúča diverzifikáciu činností v poľnohospodárskej výrobe a v lesnom hospodárstve. „Naštartovanie“ procesov v oblasti prvovýroby a spracovania poľnohospodárskej produkcie a vytvorenie lokálneho potravinového systému, ktorý integruje proces prvovýroby a druhovýroby s odbytom produktov, dostatočne podporí proces smerujúci k zabezpečeniu vyššej výkonnosti a posilneniu miestnej ekonomiky a prispeje k vytváraniu pracovných príležitostí a tvorbe pracovných miest.

V súlade s PRV SR 2014 – 2020 a Smernicou EP a Rady 2009/147/ES, kde podľa bodu (7) „cieľom ochrany je dlhodobá ochrana a manažment prírodných zdrojov ako neoddeliteľnej súčasti dedičstva národov Európy.... a podľa bodu (8) ochrana, udržiavanie alebo obnova dostatočnej rozmanitosti a rozlohy biotopov je základom pre ochranu všetkých druhov vtákov...“ bude obec pri činnostiach v lesnom hospodárstve rešpektovať v súlade s článkom 3, bod 2 predmetnej smernice - vytváranie chránených území, udržiavanie a starostlivosť v súlade s ekologickými potrebami biotopov vnútri aj mimo chránených území, obnovu zničených biotopov, vytváranie biotopov.

Z pohľadu lesného hospodárstva sú dôležité mimoprodukčné funkcie lesov, teda ekologické funkcie lesov ku ktorým patrí pôdoochranná, vodohospodárska, klimatická a spoločenské funkcie lesov, teda zdravotná, kultúrna, rekreačná, prírodoochranná, vodoochranná funkcia. Obec bude pri svojich činnostiach v oblasti lesného hospodárstva rešpektovať platnú legislatívu týkajúcu sa činností súvisiacich s drevom a drevárskymi výrobkami.

Aktivita 1.1.1.1 Diverzifikácia činností v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle

*Aktivita 1.1.1.2 Diverzifikácia činností v lesnom hospodárstv*e

OBLASŤ SOCIÁLNA

2. Globálny cieľ: Do roku 2023 zabezpečiť obyvateľom dostupnosť kvalitných služieb

2.1 Špecifický cieľ: Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom

Cieľom samosprávy obce Hankovce je vytvoriť v obci „prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb“. Samospráva obce, na základe overených vedeckých poznatkov a teórií plánuje podporiť zvýšenie životnej úrovne obyvateľov zavádzaním technologických a netechnologických inovácií. Samospráva v rámci efektívneho manažmentu plánuje priamu podporu inovácií vo verejnom sektore a vytváraním priaznivého prostredia pre podnikateľské činnosti aj v neverejnom sektore. Pozornosť samospráva sústredí na podporu zavádzania inovácií produktov, ku ktorým sa radia aj služby, inovácií v procesoch, kde dôležitú úroveň zohrávajú inovatívne technológie (s dôrazom na ochranu životného prostredia), ale plánuje podporiť aj organizačné inovácie, s dôrazom na tvorbu pracovných miest a kvalitu riadenia.

Slovensko nepatrí ku krajinám s vysokou inovačnou výkonnosťou. Nevýhoda, respektíve slabá stránka jednotlivých miestnych ekonomík, ktorou je nízka kvalita, zlý technický stav rôznych typov infraštruktúr súvisiacich so vzdelávaním a poskytovaním sociálnych služieb a služieb v oblasti zdravotníctva, kultúry a športu, sa môže stať výhodou pri umiestňovaní investícií do zavádzania inovácií podporujúcich rozvoj.

Samospráva obce Hankovce budovaním kvalitnej sociálnej infraštruktúry, rekonštrukciou budovy materskej školy, rekonštrukciou nevyužitého objektu, výstavbou detského ihriska, v rámci ktorého budú inštalované bezpečné a moderné detské hracie prvky a oplotením cintorína zabezpečí obyvateľom dostupnosť kvalitných služieb a vytvorí prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom.

Opatrenie: 2.1.1: Budovanie kvalitnej sociálnej infraštruktúry

Aktivita 2.1.1.1: Rekonštrukcia budovy MŠ

Aktivita 2.1.1.2: Rekonštrukcia nevyužitého objektu

Aktivita 2.1.1.3: Výstavba detského ihriska

Aktivita 2.1.1.4: Oplotenie cintorína

Obec Hankovce, ako prenesený výkon štátnej správy, vykonáva aj miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Samospráva v plánuje vybudovať kvalitnú technickú infraštruktúru v súlade so stanovenými cieľmi - do roku 2023 zabezpečiť obyvateľom dostupnosť kvalitných služieb a vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom**.** Výstavbou chodníka prispeje samospráva obce k zlepšeniu technického stavu miestneho chodníka a k bezpečnosti obyvateľov. Výstavbou kanalizácie samospráva prispeje k posilneniu a zvýšeniu výkonnosti, produktivity a konkurencieschopnosti všetkých sektorov miestnej ekonomiky.
Výsledkom takto umiestnených investícií bude vyššia kvalita života, vyššia atraktívnosť obce pre obyvateľov, návštevníkov a podnikateľov.

Opatrenie: 2.1.2: Budovanie kvalitnej technickej infraštruktúry

Aktivita 2.1.2.1: Výstavba chodníka

Aktivita 2.1.2.2: Výstavba kanalizácie

OBLASŤ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3. Globálny cieľ: Do roku 2023 zvýšiť kvalitu životného prostredia

3.1 Špecifický cieľ: Zvýšiť efektívnosť environmentálnych intervencií do územia

V katastrálnom území obce Hankovce sa nachádzajú nelegálne skládky. Tieto môžu v území spôsobiť nezvratné škody. Okrem negatívneho vplyvu na zdravie obyvateľov a návštevníkov, môžu zapríčiniť zníženie rozmanitosti flóry a fauny, šírenie inváznych rastlín, a napríklad aj kumuláciu škodcov na jednom mieste. Neželaným dopadom môže byť pre obec Hankovce taktiež zníženie atraktivity v oblasti turistiky, bývania apod. V roku 2013 sa odhadovalo, že na Slovensku je okolo 6000 nelegálnych skládok (zdroj: envirportál).
V súvislosti s novou právnou úpravou zákona o odpadoch - Zákon č. 79/2015 Z. z. (ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2016, okrem čl. I § 13 písm. e) šiesteho bodu, § 14 ods. 1 písm. j) a čl. V prvého a druhého bodu, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 2016, a čl. I § 83 ods. 3 písm. b), ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2017.), samospráva obce Hankovce plánuje zvýšiť efektívnosť environmentálnych intervencií do územia zabezpečením kvalitnej environmentálnej infraštruktúry a likvidáciou nelegálnych skládok, a tým prispieť k zvýšeniu kvality životného prostredia.

Opatrenie: 3.1.1: Budovanie kvalitnej environmentálnej infraštruktúry

Aktivita 3.1.1.1: Likvidácia nelegálnych skládok

5.2 Projektové zámery

P. č.	Investora	Typ zámeru	Zameranie projektu	Stručný popis, resp. poznámky	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný			Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (EUR)	Priorita zámeru	Pripravenosť projektového zámeru
					Oblasť	Kategória	Iné				
1.	Obec Hankovce	Investičný	Rekonštrukcia budovy MŠ	Zateplenie obvodového plášťa a fasáda	Sociálna infraštruktúra	Školstvo		2016 - 2020	-	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia
2.	Obec Hankovce	Investičný	Rekonštrukcia bývalej školy na denný stacionár	Zateplenie obvodového plášťa a fasáda	Sociálna infraštruktúra	Sociálna vybavenosť		2016 - 2020	-	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia
3.	Obec Hankovce	Investičný	Výstavba detského ihriska a športoviska	V školskej záhrade	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		2016 - 2020	-	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia
4.	Obec Hankovce	Investičný	Oplotenie cintorína	Výmena oplotenia na cintoríne	Sociálna infraštruktúra	Bezpečnosť		2016 - 2020	-	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia
5.	Obec Hankovce	Investičný	Chodníky a verejné priestranstvo	Výstavba II. Časti chodníka	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2016 - 2020	100 000,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia
6.	Obec Hankovce	Investičný	Splašková kanalizácia	Výstavba obecnej kanalizácie	Technická infraštruktúra	Kanalizácia, čistiareň odpadových vôd		2016 - 2020	-	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia
7.	Obec Hankovce	Investičný	Likvidácia nelegálnych skládok	Odstránenie nepovoleného odpadu	Životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych záťaží		2016 - 2020	-	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	Spracovaná projektová dokumentácia

5.3 Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA	
Aktivita 2.1.1.1: Rekonštrukcia budovy MŠ	
Základné údaje	
Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2020
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Budova materskej školy v nevyhovujúcom technickom stave
Cieľ	*„Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom“*
Výstup	Rekonštruovaná budova
Výsledok	Kvalitná vzdelávacia infraštruktúra
Dopad	Dostupnosť inovatívnych kvalitných služieb
Realizácia projektu	
Fáza /míľnik	***Predpokladaný termín***
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2017
Realizácia projektu / kolaudácia	2017-2020

Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*neurčené*	x	x	x	
Spolu	*neurčené*	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA	
Aktivita 2.1.1.2: Rekonštrukcia nevyužitého objektu	
Základné údaje	
Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2020
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Nevyužívaný objekt v zlom technickom stave
Cieľ	*„Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom“*
Výstup	Objekt vhodný na využívanie
Výsledok	Kvalitná sociálna infraštruktúra
Dopad	Dostupnosť inovatívnych kvalitných služieb
Realizácia projektu	

Fáza /míľnik	***Predpokladaný termín***
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2017
Realizácia projektu / kolaudácia	2017-2020

Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*neurčené*	x	x	x	
Spolu	*neurčené*	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA	
Aktivita 2.1.1.3: Výstavba detského ihriska	
Základné údaje	
Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2020
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Nedostatok bezpečných hracích priestorov pre deti
Cieľ	*„Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom“*
Výstup	Detské ihrisko
Výsledok	Bezpečná a kvalitná infraštruktúra s hracími prvkami pre deti
Dopad	Dostupnosť inovatívnych kvalitných služieb
Realizácia projektu	
Fáza /míľnik	***Predpokladaný termín***
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2017
Realizácia projektu / kolaudácia	2017-2020

Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*neurčené*	x	x	x	
Spolu	*neurčené*	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA	
Aktivita 2.1.1.4: Oplotenie cintorína	
Základné údaje	
Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2020
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Cintorín bez oplotenia
Cieľ	*„Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom“*
Výstup	Oplotený priestor cintorína
Výsledok	Vytvorenie dôstojných priestorov na vykonávanie obradov
Dopad	Kvalitné služby ústretové voči obyvateľom
Realizácia projektu	
Fáza /míľnik	***Predpokladaný termín***
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2017
Realizácia projektu / kolaudácia	2017-2020

Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*neurčené*	x	x	x	
Spolu	*neurčené*	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA	
Aktivita 2.1.2.1: Výstavba chodníka	
Základné údaje	
Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016-2020
Súčasný stav projektu	Spracovaná projektová dokumentácia
Stav pred realizáciou	Absencia chodníka
Cieľ	*„Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom“*
Výstup	Vybudovaný chodník
Výsledok	Vyššia dostupnosť technickej infraštruktúry
Dopad	Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov
Realizácia projektu	
Fáza /míľnik	***Predpokladaný termín***
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016

Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2016-2017			
Realizácia projektu / kolaudácia		2017-2020			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*100 000,00€*	x	x	x	
Spolu	*100 000,00€*	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA					
Aktivita 2.1.2.2: Výstavba kanalizácie					
Základné údaje					
Garant:		Obec			
Kontaktná osoba		Starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016-2020			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			
Stav pred realizáciou		Obyvatelia nenapojení na kanalizačnú sieť			
Cieľ		*„Vytvoriť prostredie podporujúce rozvoj inovatívnych a kvalitných služieb ústretových voči obyvateľom“*			
Výstup		Vybudovaná kanalizácia			
Výsledok		Obyvatelia napojení na kanalizačnú sieť			
Dopad		Vyššia kvalita ekosystémových služieb			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		***Predpokladaný termín***			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2016			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2016-2017			
Realizácia projektu / kolaudácia		2017-2020			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*neurčené*	x	x	x	
Spolu	*neurčené*	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA					
Aktivita 3.1.1.1: Likvidácia nelegálnych skládok					
Základné údaje					
Garant:		Obec			
Kontaktná osoba		Starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2016-2020			
Súčasný stav projektu		Spracovaná projektová dokumentácia			

Stav pred realizáciou	Výskyt nelegálnych skládok
Cieľ	*„Zvýšiť efektívnosť environmentálnych intervencií do územia“*
Výstup	Odstránenie nelegálnych skládok
Výsledok	Vyššia kvalita životného prostredia
Dopad	Lepšia kvalita ekosystémových služieb
Realizácia projektu	
Fáza /míľnik	***Predpokladaný termín***
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)	2016
Príprava a podanie žiadosti o NFP	2016
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy	2016-2017
Realizácia projektu / kolaudácia	2017-2020

Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	*neurčené*	x	x	x	
Spolu	*neurčené*	x	x	x	

5.4 Merateľné ukazovatele

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené ukazovatele výstupu. Ide o konkrétne produkty - výsledky jednotlivých aktivít definovaných v akčnom pláne. Výstupy nevedú ku kvalitatívnemu posudzovaniu. Indikátory výstupov sú merané vo fyzikálnych jednotkách ako je počet, kus, m, m^2.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 1.1.1: Budovanie infraštruktúry podporujúcej konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva				
Aktivita 1.1.1.1 Diverzifikácia činností v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle				
výstup	Diverzifikované činnosti v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle	počet	0	1
Aktivita 1.1.1.2 Diverzifikácia činností v lesnom hospodárstve				
výstup	Diverzifikované činnosti v lesníctve	počet	0	1

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie: 2.1.1: Budovanie kvalitnej sociálnej infraštruktúry				
Aktivita 2.1.1.1: Rekonštrukcia budovy MŠ				
výsledok	Znížená spotreba primárnej energie	%	0	30
Aktivita 2.1.1.2: Rekonštrukcia nevyužitého objektu				
výstup	Zrekonštruovaná plocha objektu	m^2	0	100
Aktivita 2.1.1.3: Výstavba detského ihriska				
výstup	Plocha nového detského ihriska	m^2	0	16000
Aktivita 2.1.1.4: Oplotenie cintorína				
výstup	Dĺžka nového oplotenia	m	0	200
Opatrenie: 2.1.2: Budovanie kvalitnej technickej infraštruktúry				
Aktivita 2.1.2.1: Výstavba chodníka				
výstup	Dĺžka nového chodníka	m	0	460
Aktivita 2.1.2.2: Výstavba kanalizácie				
výstup	Dĺžka nových kanalizačných sietí	m	0	1000
výsledok	Počet obyvateľov so zlepšeným čistením odpadových vôd	EO	0	400

PRIORITNÁ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie: 3.1.1: Budovanie kvalitnej environmentálnej infraštruktúry				
Aktivita 3.1.1.1: Likvidácia nelegálnych skládok				
výstup	Zlikvidované nelegálne skládky	kus	0	2

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie

Výber riešených oblastí navrhnutých v PHSR obce Hankovce súvisí s víziou vybudovať atraktívnu obec, pričom jej atraktivita spočíva najmä v dostupnosti pracovných príležitostí, v ponuke a dostupnosti kvalitných služieb v kvalitnom prostredí. Na základe toho bude obec spolupracovať s partnermi relevantnými pre danú riešenú tému. Partnermi sú však aj všetci obyvatelia a zamestnávatelia v obci, ktorí majú záujem prispieť k rozvoju miestnej ekonomiky. Svoje názory obyvatelia prejavili aj v dotazníku, ktorý aj s vyhodnotením tvorí súčasť predkladaného PHSR.

Schválenie, koordinácia, implementácia a monitorovanie implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015 – 2023 bude koordinovať Zastupiteľstvo obce a starosta obce podľa zákona č. zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

6.2 Komunikačná stratégia a koordinácia

Pri výbere jednotlivých prioritných oblastí do PHSR obce Hankovce spolupracovala samospráva nielen s dodávateľom strategického dokumentu, ale aj s ďalšími sociálno - ekonomickými partnermi.

Metódy komunikácie:

1. Konzultácie jednotlivých krokov - činností samosprávy a dodávateľa diela v rámci prípravy a spracovania dokumentu
2. Pracovné stretnutia
3. Dotazníkový prieskum
4. Elektronická komunikácia
5. Poskytnutie informácie o príprave dokumentu na webovej stránke obce a dotknutých subjektov
6. Zaslanie pripomienok ku pripravovanému dokumentu v súlade so zákonom 24/2006 Z.z a ich zohľadnenie v procese implementácie dokumentu
7. Poskytovanie informácií v procese implementácie strategického dokumentu v závislosti od požiadaviek a vo vzťahu k dotknutým cieľovým skupinám v súkromnom a verejnom sektore

6.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovacích a hodnotiacich aktivít bude sledovať napĺňanie definovaných cieľov prostredníctvom ukazovateľov a sledovať prínos cielene umiestnených investícií k rozvoju miestnej ekonomiky a rastu jej konkurencieschopnosti, napríklad prostredníctvom zvyšovania počtu pracovných miest, počtu diverzifikácií činností, zavádzania inovatívnych technológií a vzniku nových kreatívnych činností. Sledované monitorovacie ukazovatele sa porovnajú v každej správe – počiatočný a konečný stav. Všetky ukazovatele sú východiskom pri priebežnom posudzovaní vplyvov stratégie na rozvoj územia. Monitorovacie ukazovatele budú sledované na základe údajov z priebežne realizovaných alebo ukončených projektov. Ich zber bude zabezpečovať osoba poverená zastupiteľstvom obce jedenkrát ročne a spracuje ich do výslednej podoby.

Cieľom merateľných ukazovateľov je sledovať ako prostredníctvom efektívnejšieho využívania endogénnych zdrojov a najmä ich zhodnotením dochádza k rozvoju miestnej ekonomiky, rastu jej konkurencieschopnosti a tým ku zvyšovaniu spokojnosti a kvality života obyvateľov v obci. Sú členené na:

a) ukazovatele výstupov - kvantitatívne hodnotia nastávajúcu zmenu

b) ukazovatele výsledkov - kvalitatívne hodnotia nastávajúcu zmenu

c) ukazovatele dopadu – predpokladajú kvantitatívnu zmenu na širšie územie do budúcna

6.4 Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)

Akčný plán prioritnej oblasti: HOSPODÁRSTVO						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obec	Iné	
Opatrenie 1.1.1: Budovanie infraštruktúry podporujúcej konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva						
1.1.1.1 Diverzifikácia činností v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle	2016-2023	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov
1.1.1.2 Diverzifikácia činností v lesnom hospodárstve	2016-2023	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov

Akčný plán prioritnej oblasti: SOCIÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obec	Iné	
Opatrenie: 2.1.1: Budovanie kvalitnej sociálnej infraštruktúry						
2.1.1.1: Rekonštrukcia budovy MŠ	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov

2.1.1.2: Rekonštrukcia nevyužitého objektu	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov
2.1.1.3: Výstavba detského ihriska	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov
2.1.1.4: Oplotenie cintorína	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov
Opatrenie: 2.1.2: Budovanie kvalitnej technickej infraštruktúry						
2.1.2.1: Výstavba chodníka	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov
2.1.2.2: Výstavba kanalizácie	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov

Akčný plán prioritnej oblasti: ENVIRONMENTÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	**Zdroj financovania**				Realizácia aktivity viazaná na
		EÚ	SR	Obce	Iné	
Opatrenie: 3.1.1: Budovanie kvalitnej environmentálnej infraštruktúry						
3.1.1.1: Likvidácia nelegálnych skládok	2016-2020	X	X	X		Získanie finančných prostriedkov

7 FINANČNÁ ČASŤ

V zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov „základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovnávania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovuje osobitný zákon. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov, môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy“. Pri umiestňovaní investícií bude obec postupovať v súlade so zákonom. (Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov).

Zdroje financovania budú dopĺňané priebežne počas monitorovacích období.

7.1 Finančný plán

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť **HOSPODÁRSTVO**								
1.1.1: Budovanie infraštruktúry podporujúcej konkurencieschopnosť miestneho hospodárstva	*1.1.1.1 Diverzifikácia činností v prvovýrobe a spracovateľskom priemysle*	2016-2023	*neurčené*	x	x	x		
	1.1.1.2 Diverzifikácia činností v lesnom hospodárstve	2016-2023	*neurčené*	x	x	x		
Spolu			**-**	x	x	x		

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet o obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť **SOCIÁLNA**								
2.1.1: Budovanie kvalitnej sociálnej infraštruktúry	*2.1.1.1: Rekonštrukcia budovy MŠ*	2016-2020	*neurčené*	x	x	x		
	2.1.1.2: Rekonštrukcia nevyužitého objektu	2016-2020	*neurčené*	x	x	x		
	2.1.1.3: Výstavba detského ihriska	2016-2020	*neurčené*	x	x	x		
	2.1.1.4: Oplotenie cintorína	2016-2020	*neurčené*	x	x	x		
2.1.2: Budovanie kvalitnej technickej infraštruktúry	*2.1.2.1: Výstavba chodníka*	2016-2020	*100 000,00 €*	x	x	x		
	2.1.2.2: Výstavba kanalizácie	2016-2020	*neurčené*	x	x	x		
Spolu			***100 000,00 €***	x	x	x		

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť **ENVIRONMENTÁLNA**								
3.1.1: Budovanie kvalitnej environmentálnej infraštruktúry	*3.1.1.1: Likvidácia nelegálnych skládok*	2016-2020	*neurčené*	x	x	x		
Spolu			**-**	x	x	x		

8 ZÁVER

Strednodobým plánovacím dokumentom, ktorý reflektuje najmä na potreby a výzvy regionálnej a miestnej úrovne, je program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Prioritné oblasti, ciele a opatrenia boli stanovené na základe výstupov z odborných analýz, na základe identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení s cieľom vytvoriť podmienky pre zvyšovanie kvality života obyvateľov, a to prostredníctvom cielene nasmerovaných intervencií do definovaných oblastí rozvoja a zabezpečiť tak rozvoj miestnej ekonomiky a rast konkurencieschopnosti.

Výstupom dokumentu bude implementácia environmentálne prijateľných postupov definovaných v dokumente, prioritne podporujúcich využívanie endogénnych zdrojov, zameraných na dosiahnutie zdravého sociálno-ekonomického prostredia, zvýšenie kvality života obyvateľov, zvýšenie atraktivity obce pre jej obyvateľov, podnikateľov, potenciálnych investorov a návštevníkov.

Implementácia programu bude priebežne monitorovaná a hodnotená na základe výstupov a výsledkov realizovaných intervencií.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce implementáciou jednotlivých aktivít prispeje k plneniu strategických rámcov jednotlivých operačných programov schválených na úrovni SR, tvorených cieľmi politiky regionálneho rozvoja na národnej úrovni a nadnárodnej úrovni.

Ďalšie kopírovanie a nakladanie so strategickým dokumentom:

„Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hankovce na obdobie 2015 -2023“

podlieha zákonu 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) a v znení neskorších predpisov.

9 POUŽITÉ ZDROJE

1. Štatistický úrad SR
2. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
3. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
4. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších a predpisov
5. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
6. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020
7. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
8. Stratégia Európa 2020
9. Regionálna integrovaná územná stratégia PSK
10. Operačný program Kvalita životného prostredia na obdobie 2014 - 2020
11. Operačný program Ľudské zdroje
12. Integrovaný regionálny operačný program
13. Program rozvoja vidieka PSK, návrh
14. Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh 2015
15. Koncepcia územného rozvoja Slovenska, 2001
16. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
17. Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 - 2020
18. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
19. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
20. Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
21. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
22. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
23. Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2014 ZELENÁ SPRÁVA
24. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
25. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie
26. Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie. MŽP SR, SAŽP, 2002 (**Geomorfologické jednotky** - Mazúr, E., Lukniš M., **Pôdy -** Rudolf Šály, Bohumil Šurina, **Klimatické oblasti** Milan Lapin, Pavel Faško, Marián Melo, Pavel Šťastný, Ján Tomlain)

10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

atď.	a tak ďalej
č.	číslo
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
ČOV	čistiareň odpadových vôd
DPH	daň z pridanej hodnoty
EAO	ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EO	ekvivalent obyvateľov
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ES	Európske spoločenstvá
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EZ	environmentálna záťaž
FO	fyzická osoba
FTE	ekvivalent plného úväzku
GAEC	dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky
gr.k.	gréckokatolícky
ha	hektár
HD	hovädzí dobytok
HDP	hrubý domáci produkt
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
IT	informačné technológie
km	kilometer
ks	kus
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale (spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka)
MAS	Miestna akčná skupina
max.	maximálne
min.	minimálne
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MWt	megawatt
napr.	napríklad
NATURA 2000	sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NFP	nenávratný finančný príspevok
NN	nízke napätie
n.o.	nezisková organizácia
NPR	národná prírodná rezervácia
NSRV	Národná sieť rozvoja vidieka
o.z.	občianske združenie
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
OZE	obnoviteľné zdroje energie

PMO	pamiatkový objekt
PO	právnická osoba
PRV	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020
PSK	Prešovský samosprávny kraj
PZ	policajný zbor
resp.	respektíve
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
ROEP	register obnovenej evidencie pozemkov
SHR	samostatne hospodáriaci roľník
SK	Slovensko
SK NACE rev. 2	štatistická klasifikácia ekonomických činností
SODB 2011	Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011
SŠ	stredná škola
SR	Slovenská republika
STL	strednotlaký plynovod
ŠR	štátny rozpočet
TKO	tuhý komunálny odpad
TTP	trvalé trávne porasty
UIPŠ	Ústav informácií a prognóz školstva
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ	základná škola
ZUŠ	základná umelecká škola
ZZS RZP	záchranná zdravotná služba, rýchla zdravotnícka pomoc
ZZS RLP	záchranná zdravotná služba, rýchla lekárska pomoc
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
VTL	vysokotlaký plynovod
VÚC	vyšší územný celok
Z.z.	Zbierka zákonov
ŽoNFP	žiadosť o nenávratný finančný príspevok